

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2021

aruandeaasta lõpp: 31.12.2021

nimi: MTÜ Mondo

registrikood: 80260583

tänavatänu nimi, Telliskivi tn 60a/5
maja ja korteri number:

linn: Tallinn

maakond: Harju maakond

postisihthnumber: 10412

e-posti aadress: mondo@mondo.org.ee

veebilehe aadress: www.mondo.org.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	48
Bilanss	48
Tulemiaruanne	49
Rahavoogude aruanne	50
Netovara muutuste aruanne	51
Raamatupidamise aastaaruande lisad	52
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	52
Lisa 2 Nõuded ja ettemaksed	54
Lisa 3 Tütarettevõtjate aktsiad ja osad	54
Lisa 4 Võlad ja ettemaksed	55
Lisa 5 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	55
Lisa 6 Annetused ja toetused	58
Lisa 7 Tulu ettevõtlusest	58
Lisa 8 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	59
Lisa 9 Jagatud annetused ja toetused	59
Lisa 10 Mitmesugused tegevuskulud	60
Lisa 11 Tööjõukulud	60
Lisa 12 Seotud osapooled	60
Lisa 13 Sündmused pärast aruandekuupäeva	61
Aruande allkirjad	62
Vandeauditiitori aruanne	63

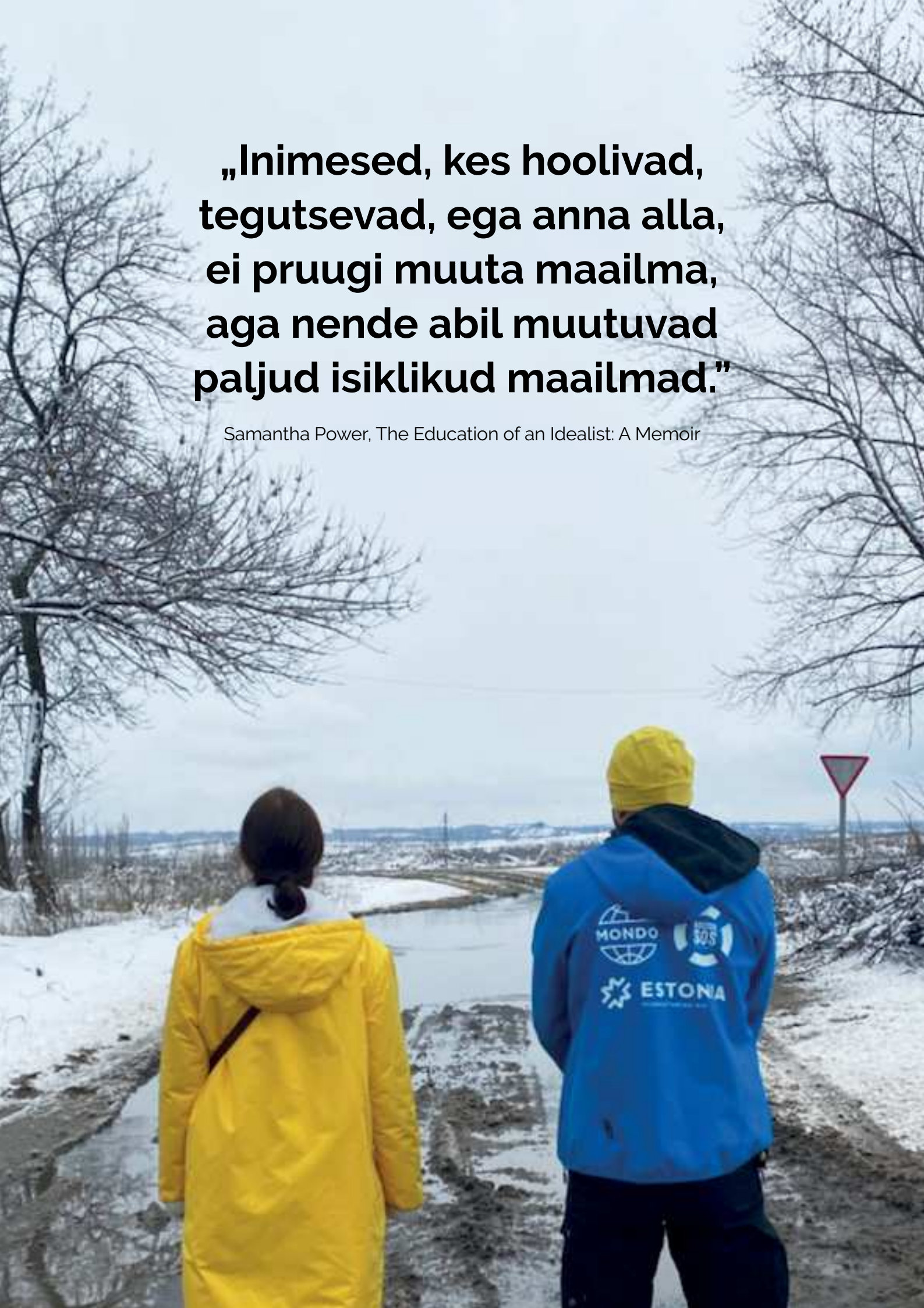

MONDO TEGEVUSARUANNE 2021

**„Inimesed, kes hoolivad,
tegutsevad, ega anna alla,
ei pruugi muuta maailma,
aga nende abil muutuvad
paljud isiklikud maailmad.”**

Samantha Power, *The Education of an Idealist: A Memoir*

Mondo on 2007. aastal asutatud vabaühendus, mille põhikirjalised eesmärgid on:

- looduskatastroofide ja inimtegevuse tõttu tekkinud inimkannatuste leevendamine rahvusvahelisel tasandil ja Eesti-siseselt;
- vaesuse ja haavatavuse vähendamine madalama sissetulekuga riikides jätkusuutlike ja kogukonnapõhiste meetmete abil;
- inimõiguste ja demokraatia kaitsmine ning inimestevahelise arusaamise ja rahu edendamine;
- Eesti avalikkuse teadlikkuse suurendamine rahvusvahelistest humanitaar- ja arenguprobleemidest ning nende lahendustest.

ME USUME, et stabiilne ja hooliv maailm on võimalik, kus kõigil on võimalus inimväärses eluks. Me usume, et vahetu koostöö ja solidaarsus vähemate võimalustega kogukondadega on võti vaesuse leevendamiseks ja inimeste heaolu suurendamiseks.

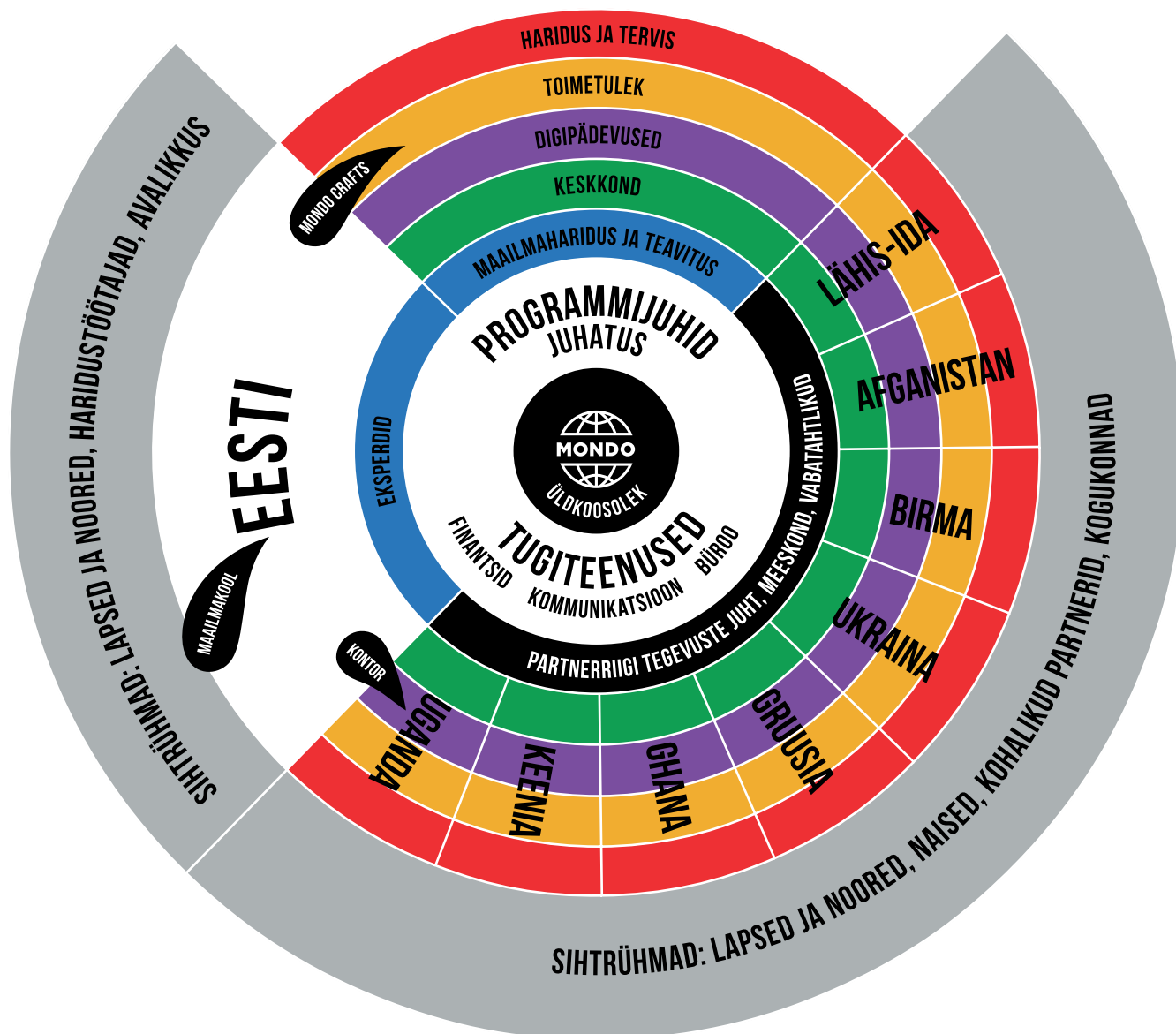
ME SEISAME rahvusvaheliste humanitaarprintsiipide, demokraatlike põhimõtete, inimõiguste kaitse, inimväärikuse ja sotsiaalse võrdsuse eest.

ME AITAME inimesi kriisiolukordades, loome püsivaid ja uuenduslikke lahendusi koostöös puudust kannatavate inimestega nende iseseisvaks toimetulekuks. Me aitame oma võimete kohaselt, õigeaegselt ja vajaduspõhiselt.

ME JAGAME maailmamariduse abil teadmisi sellest, kuidas üleilmsed probleemid mõjutavad üksikisiku, kogukonna ja ühiskonna igapäevaelu ning kuidas igaüks saab mõjutada maailma. Pakume võimalikke lahendusi ja kaasame ekspertidest vabatahtlikke meie tegemistesse partnerriikides.

2021. aastal oli ühingul kaheksa liiget ja kolmeliikmeline juhatus. Nõukogu tegevus on lõpetatud ja uus strateegia 2021–2025 koos põhikirja muudatustega vastu võetud. Mondo jätkas tööd 13 riigis: Ugandas, Keenias, Ghanas, Ukrainas, Gruusias, Türgis, Liibanonis, Jordaania, Süürias, Jeemenis, Afganistanis, Birmas ja Eestis. Mondo viib oma tegevusi ellu läbi kuue programmi: hariduse/tervise, toimetuleku, keskkonna ja digivõimekuse programmid partnerriikides ning maailmamariduse programm Eestis.

Toetavate tegevustena oli Mondo jätkuvalt aktiivne sotsiaalse ettevõtluse ja vastutustundliku tarbimise valdkonnas. Sotsiaalse ettevõtlusega tegeleb tütarettevõtte Mondo Crafts OÜ, mis oma müügitegevuse kaudu toetab Mondo toimetuleku programmi ning selles osalevaid kogukondi. Mondo haldas 2021. aastal 41 käimasolevat projekti. Mondo peamised rahastajad olid Eesti riik ja Euroopa komisjon. Järgnev tegevusaruanne kirjeldab Mondo põhilisi tegevusi 2021. aastal nii partnerriikides kui ka Eestis.

SUMMARY IN ENGLISH

Mondo is an Estonian civil society organization working towards alleviating global inequality since 2007. It operates in 13 countries — Uganda, Kenya, Ghana, Ukraine, Georgia, Turkey, Lebanon, Jordan, Syria, Yemen, Afghanistan, Myanmar — with the primary focus on education, health, livelihood, environment and digital empowerment, and in Estonia on global education. Mondo Crafts OÜ, the company's subsidiary, is engaged in social entrepreneurship. Mondo's staff includes over 25 experts in development cooperation, humanitarian aid and global education. In 2021, the NGO had eight members and a three-member Management Board.

THE EDUCATION AND HEALTH PROGRAMME

The Education And Health Programme offers training courses to teachers, develops IT skills and raises health awareness among young people. Each year 450 children in Mondo partnership countries attend primary school, high school or vocational school supported by Estonian private donors.

In Ghana, the 2020/2021 academic year was extended to November, and the new academic year, which usually begins in September, started in January 2022. We sent four expert volunteers to Ghana to contribute to the work of an IT centre, hold lectures on sexual health and work in psychosocial support programmes. Two new partners joined us in Kenya: Lutheran World Federation and Finn Church Aid Kenya. In Uganda, Kikooba, 100 children attend school with the support of Mondo. We collected donations for a school boarding house in Namlan established by our partner organization CRED in Myanmar, and therefore backed the further education of 10 children supported by Mondo, and additionally nearly 80 children from rural areas. In Turkey, we offered scholarships for obtaining a university education to four Syrian youth living in Istanbul via the mediation of our partner Small Projects Istanbul. In Afghanistan, we could complete only one of the three planned training cycles for midwives to the full extent. After Taliban gained power, we helped to evacuate 16 citizens of Afghanistan who were involved with Mondo's activity, to Estonia. In Ukraine, Opinion Festival 2021 was organized, we also worked with schools in crisis regions and launched a teacher exchange program.

THE LIVELIHOOD PROGRAMME

The Livelihood Programme offers skills training for women and young people with the aim to generate income and psychosocial counselling for the inhabitants of crisis regions, refugee families and victims of domestic violence in partner countries.

In Ukraine, we offered psychosocial support, peer-counselling and art therapy workshops to students, teachers, school psychologists and residents of crisis regions. In Kenya, three volunteers of the EU Aid Programme supported the local community. We sent one volunteer to Turkey to support Mondo's organization Small Projects Istanbul, which contributed to help-

ing Syrian refugees adjust in Istanbul. In Georgia, we offered women personalised vocational training and supported the work of the only women's shelter in the Samegrelo region. In Lebanon, 30 women received psychosocial support and counselling to submit a business plan. In Zaatar refugee camp in Jordan, we enabled Syrian refugees to attend English lessons. In Yemen, we contributed 20,000 euros of donations to distributing food packages. Mondo's Livelihood Programme is supported in Estonia by Mondo Crafts, which sells handicrafts made by women mainly based in Ghana, Uganda, Turkey, and Afghanistan in Estonia. 2021 was difficult for both Mondo Crafts in Estonia as well as the communities in the countries of origin due to the Covid-19 crisis.

THE DIGITAL EMPOWERMENT PROGRAMME

The Digital Empowerment Programme supports closing the digital gaps and inequalities in partner countries, developing practical skills to increase competitiveness in the labour market and in education. In cooperation with the Estonian state and international organisations, Mondo also offers the programme to other target groups with fewer opportunities, such as refugees.

A national curriculum of digital competencies was prepared in Ukraine. In Kenya, we started courses on digital competencies for young people with fewer opportunities from the Dandora slum in Nairobi, teachers from the Kakuma refugee camp, and local women's community groups. In Uganda, we started cooperation with the Ministry of Education and Sports, and the Norwegian Refugee Council. We also conducted courses on digital competencies and supported computer classrooms in colleges with hardware. In Yemen and Syria, we piloted a course on digital competencies via Zoom. In Ghana, the computer classroom of the Kongo village continued to operate. In Lebanon, we improved people's chances of succeeding in the job market with a programme of digital competencies.

THE ENVIRONMENT PROGRAMME

The Environment Programme supports communities in low-income countries in adapting to climate change and countering it.

In Kenya, we started building mobile education centres that work on solar energy in the Kakuma refugee camp in Turkana county. In Myanmar, we continued with another solar energy project, the purpose of which is to power a partner organization's training centre and school boarding house. We prepared the trip of a volunteer environmental expert to Ghana.

THE GLOBAL EDUCATION PROGRAMME

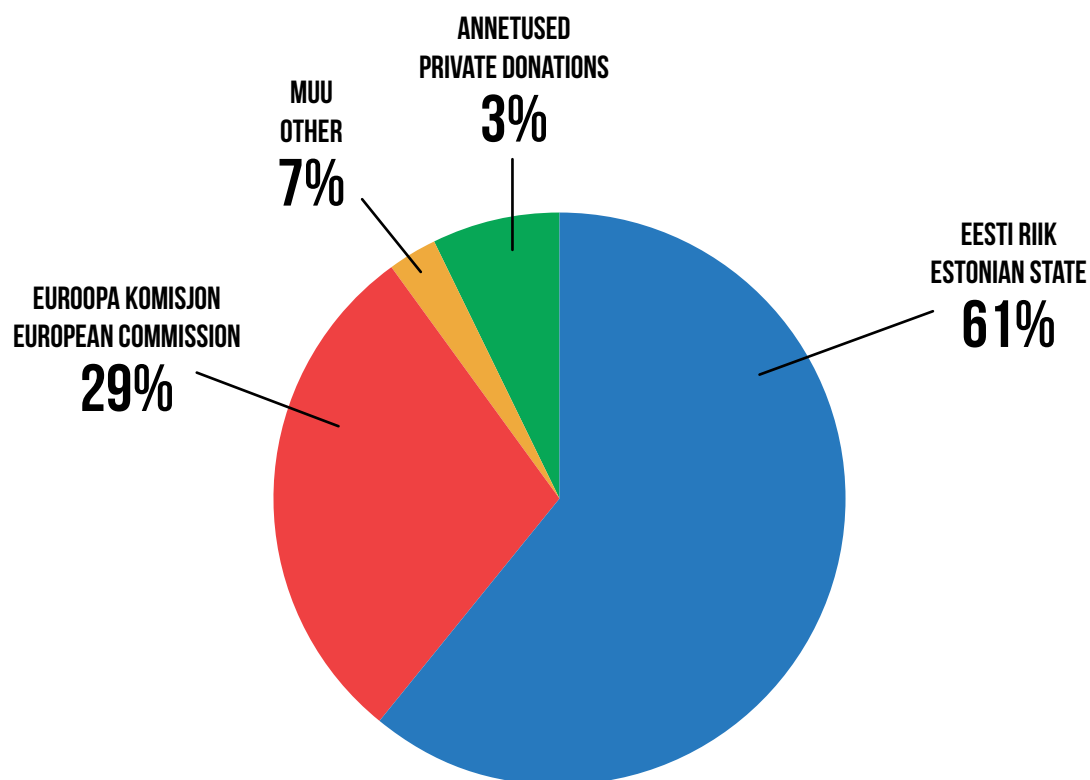
The Global Education Programme is dedicated to helping Estonian young people grow into caring world citizens and for the Estonian people to strongly support development cooperation and humanitarian aid.

In January 2021 Mondo started coordinating the European Parliament Ambassador School Programme EPAS and the activities of the UNESCO Associated Schools Project Network continued as well. We included education staff in developing lesson plans on migration and opened the Mondo Migration School platform. At the beginning of the year, we organized a world education course, and there were three-day summer courses on world education for teachers of both general education and pre-primary education institutions. We organized a youth competition on the topic of climate change and migration, and a world days competition for schools. Six scholarship competitions for young, up to 35-year-old journalists, as well as an information campaign on migration were organized, with the help of which we reached 537,036 people on social media channels. We celebrated environmental awareness month in May, and fair trade month in October.

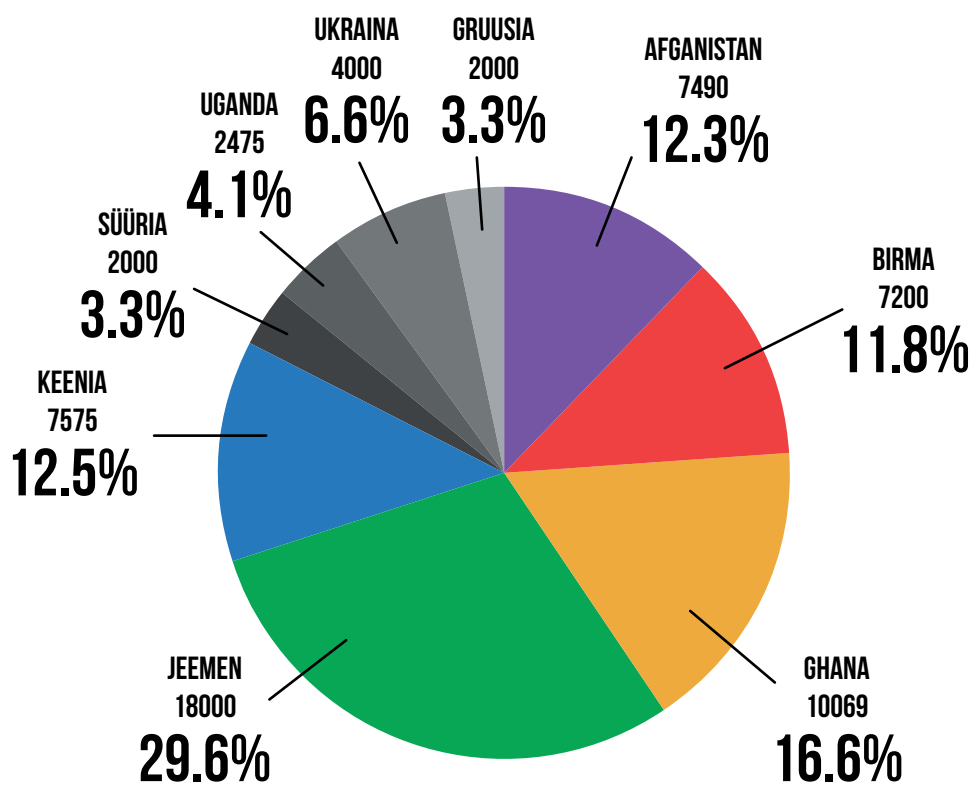
MONDO'S DEVELOPMENT AS AN ORGANIZATION

In spring 2021 we adopted Mondo's new strategy for the years 2021—2025. Based on this, we conducted a structural reform within the same year. We began with creating a new communication strategy for Mondo. During the year, Mondo actively contributed to the Estonian Foreign Policy Strategy 2030, and Estonia's strategy for Africa for 2020—2030. In March, we opened Mondo's representation in East Africa, Kampala, the capital of Uganda. Kersti Kaljulaid, President of the Republic of Estonia, visited Mondo's partners in Afghanistan and Kenya.

Mondo rahastusallikad / Mondo Income by Source 2021

Kasutatud annetused partnerriikide kaupa / Donations by Partner Country (EUR)

SISUKORD

EESMÄRK 1

<u>Hariduse ja tervise programm</u>	11
<u>Toimetuleku programm</u>	18
<u>Digivõimekuse programm</u>	25
<u>Keskkonna programm</u>	30

EESMÄRK 2

<u>Maailmaharidus ja teavitusprogramm Eestis</u>	34

EESMÄRK 3

<u>Muutume organisatsioonina elujõulisemaks ja mõjusamaks</u>	44

EESMÄRK 1

KUJUNDAME HAAVATAVATELE SIHTRÜHMMADELE VÕRDSEMAID VÕIMALUSI

Mondo keskendus 2021. aastal kõigis 12 partnerriigis läbi nelja erineva programmi vähemate võimalustega kogukondadele ja sihtrühmadele: lapsed, naised, noored, põgenikud, pagulased. Mondo programmilisi tegevusi toetavad lisaks ekspertvabatahtlikud, keda lähetasime partnerkogukondadesse nii EU Aid Volunteers programmi kaudu kui ka Eesti Välisministeeriumi toetusel.

HARIDUSE JA TERVISE PROGRAMM

Hariduse ja tervise programmi kaudu pakume Aafrika, Afganistani ja Birma lastele võimalust käia põhi-, kesk- või kutsekoolis, samuti tõstame IT-oskusi ja terviseteadlikkust. Mondo toetusprogrammis osalevad eelkõige rasketes majanduslikes oludes lapsed. 2021. aasta haridustegevusi varjutasid jätkuvad koroonapiirangud ja pingelised poliitilised sündmused Mondo partnerriikides.

● GHANA

- Ghanas pikenes 2020/2021. kooliaasta novembrini ja tavapäraselt septembris algav uus kooliaasta avati alles jaanuaris 2022. **Novembris lõpetas põhi- või keskkooli 30 õpilast**; 110 last jätkasid põhikoolis, ca 30 noort keskkoolis ja üks noormees ülikoolis.
- 2021. aasta alguses toetas kolme kuu jooksul **Kongo küla IT-keskuse** tegevust vabatahtlik Janek Samberg. Kokku saavad keskuses praktilist arvutiõpet 13 kooli õpilased.
- Vabatahtlikud Marina Castrillo ja Maria Lugovskaja viisid Kongo küla kolmes koolis läbi **seksuaaltervise loenguid**, 250 koolitüdrukule jagati pestavaid hügieenisidemeid ning Mondo toetusprogrammi lastele tehti täiendav tervisekontroll.
- Esmakordselt tegime **koostööd Rays of Hope tänavalaste keskustega** Lõuna-Ghanas Ashaimani ja Ayikuma piirkonnas. Vabatahtlik Karolina Buszko toetas poole aasta jooksul psühhosotsiaalse tugiprogrammi arendamist keskustes ning viis läbi kunstiteraapia tunde keskuste lastele.

● KEENIA

- Keenias algas 2021. õppeaasta alles mais ja kestis 2022. aasta märtsini. Toetusprogrammi 152 põhikoolilapsest on **24 erivajadustega last**, kes käivad (internaat)koolides. Nende heaolu on aidanud viimase kahe aasta jooksul märkimisväärselt tõsta EU Aid programmi vabatahtlik **füsioterapeut** Andreia Da Silva.
- Keenias lisandusid **kaks uut partnerit: Luterliku Maailmaliidu** (Lutheran World Federation — LWF) Keenia haru ja **Soome Kirikuabi** Keenia haru (Finn Church Aid Kenya — FCA Kenya). Uute partneritega koostöös sai käima lükatud kaks projekti, mis toetavad kohalikes kogukondades õpetajaid, õpilasi ja ka äsja kooli lõpetanuid.

● UGANDA

- Uganda kooliaasta on Mondo Aafrika partnerriikidest olnud kõige lünklikum. Kikooba kool sai lahti olla vaid mõned kuud; juunis suleti üle riigi kõik koolid ja avati alles taas jaanuaris 2022, mil **terves riigis korratakse eelmise aasta koolitaset**. Kuigi pandeemiast tingitud majanduslikel põhjustel lahkus külast mitmeid perekondi, elas Kikooba kool keerulise aasta üle ja jätkab õppetööd. Mondo toel on **koolis 100 last**.

**SEKSUAALTERVISE
LOENGUD KONGO KÜLAS**

**24 ERIVAJADUSTEGA LAPSELE
FÜSIOTERAPEUTI ABI KEENIAS**

● BIRMA

- Birmas toimus **2021. aasta veebruaris riigipööre** ning riiklik haridussüsteem lakkas töötamast. Ka Mondo toetuslapsed Namlandis ei saanud seetõttu riigikoolis edasi õppida. Lisaks saatis kogu aastat keeruline COVID-19 olukord.
- Kevadel tehtud üleskutse tulemusena kogusime Mondo partnerorganisatsiooni CRED rajatud **Namlanis asuvale õpilaskodule toetust**. Selle toetuse eest sai partner pakkuda turvalist varjupaika, toitu ja õppetegevuse jätkamist lisaks Mondo 10 toetuslapsele veel ligi 80 maapiirkonna lapsele.

● TÜRGI

- Mondo Tarkusefond laiendas **toetust Türgis elavatele Süüria noortele**. 2021. aastal pakkus Mondo oma Türgi koostööpartneri SPI vahendusel neljale Istanbulis elavale Süüria noorele stipendiumit ülikoolihariduse omandamiseks järgmise nelja aasta jooksul. Ilmselgelt on paljudest sõja eest Türki pagenud lastest saanud vahepeal noored täiskasvanud, kelle haridustee viib ülikooli. Tahame neile sellel teel toeks olla. Mondo partnerorganisatsioon **Small Project Istanbul** on aastaid keskendunud Süüria pagulaskogukonna toetamisele, pakkudes mitmeid hariduslikke tugiteenuseid just lastele ja noorukitele.

● AFGANISTAN

- Afganistanis jätkas Mondo koostöös **Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli** ja kohalike partneritega tervisehariduse edendamist. Planeeritud kolmest koolitustsüklist jõudsimme täismahus lõpetada vaid ühe Badahstani provintsi keskuses Fayzabadis. Koolituse lõpetanud viisid ise läbi **tervisekasvatustlike loenguid** neljas tüdrukutekoolis, kokku 450 tüdrukule. Teine koolitustsükkel 30 ämmaemandale Baghlani provintsi keskuses Pol-e-Chumris jäi lõpetamata ja kolmas Mazar-e-Sharifis pidamata Talibani võimuletuleku tõttu augustis.
- Fayzabadis avati **telefoniliin**, kus tervisealast konsultatsiooni andsid neli koolitatud ämmaemandat. Kohalikus raadios olid eetris terviseteated, mis jõudsid kolme kuu vältel 4500 raadiokuulajani.
- Mondo aitas augusti lõpus **evakueerida Eestisse** oma partnerorganisatsioonide juhid ja nende pered, kokku 16 inimest.
- Koolitusmaterjalide põhjal alustati **darikeelse veebipõhise käsiraamatu koostamist**, mis on edaspidi kättesaadav võimalikult paljudele ämmaemendatele ja tervishoiutöötajatele Afganistanis
- Mondo jätkas 2021/2022. kooliaastal eraannetustest õppetegevuse toetamist **Fatima Zahra tüdrukutekoolis**, kus õpib 280 last. Kooli naabruses asuva Farm Hada sisepõgenike laagri 2700 elanikku said 2021. aasta jooksul laiaulatuslikku tervise- ja hügieenialast nõustamist.

• UKRAINA

- Ukrainas toimus kaks **veebiseminari** hariduseksperdi Alissa Normaniga: „[Projektõppe põhitõed](#)” loengule registreerus 173 õpetajat, loengule „[Projektõppe põhitõed 2](#)” registreerus 149 õpetajat. Toimus ka kaks veebiseminari digieksperdi Ljudmilla Rozhdestvenskajaga teemadel „[Kaugõpe kui kooli projekt](#)” ja „[Kaugõppe korraldamise vahendid, ülesannete- ja tagasisidevormid](#)”. Lisaks levitati **videoloenguid** naiste-, laste- ja võrdõiguslikkuse teemadel 40 haridusprogrammi koolis ning sotsiaalmeediakanalites.
- Õpilastele toimus [Luhanski oblasti ülene ÜRO simulatsioonimäng](#). Mängust võtsid osa 40 õpilast 8 koolist.
- Ukraina kriisipiirkonna **vahetusõpetajate programmist** võtsid osa kolm kontaktjoone lähedal asunud kriisipiirkonna kooli (Novotoškovka, Trehizbenka, Šastja). Igas koolis töötas kaks külalisõpetajat kuu aja vältel. Kokku osales programmis 6 vabatahtlikku ning nad toetasid kokku 24 nädala jooksul kriisipiirkonna koolide õppetööd. Külalisõpetajad andsid ajaloo ja inglise keele tunde ning täitsid huvijuhi ülesandeid.
- Vahetusõpetaja programmi vilistlane ning ukraina keele õpetaja Uljana Buzyak võitis auhinna Global Teacher Prize Ukraine! Ta tegi ka pärast vahetusõpetaja lähetust oma koolis karjäärihüppe ning sai koolijuhiks.
- Septembris toimus [Arvamusfestival 2021 \(Фестиваль Думок\)](#). Festivali arutelud olid nii *online* kui ka *offline* formaadis. Muuseas arutati ka e-valimiste ja e-teenuste teemadel. Festivalist võttis osa 107 eksperti, kellest kuus olid Eestist. Pärast festivali külastasid **Eesti eksperdid** Luganski oblasti koole ja ülikoole 20 töötoa ja loenguga (publikuks 400 õpilast/õpetajat).
- Mondo lähetas 2021. aastal seitsmeks kuuks Ukrainasse EU Aid programmi vabatahtliku Alejandro Nievase, kes andis Severodonetski kohalikes keskkoolides tunde, pakkus **õpetajatele koolitusi**, organiseeris haridus- ja kultuuriüritusi, toetas Vostok SOSi Severodonetski kontori logistikakeskust ning otsis koostöövõimalusi teiste kodanikuühiskonna organisatsioonidega.

**EESTI EKSPERDID UKRAINA
ARVAMUSFESTIVALIL**

TOIMETULEKU PROGRAMM

Toimetuleku programmi kaudu pakume oskuskoolitusi ja täiendõppevõimalusi naistele ja noortele ning psühhosotsiaalsel nõustamist kriisipiirkondade elanikele, pagulasperedele ning lähisuhtevägivalla ohvritele. Toimetuleku programmi eesmärk on toetada ennekõike naisi ning noori töötuid/elluastujaid vähimate võimalustega piirkondades.

● UKRAINA

- Ukrainas, Vostok SOSi Severodonetski kontoris pakkusime **psühhosotsiaalsed tuge**, mis jagunes kolme kategooriasse: individuaalne abi, psühhosotsiaalsed klubid, tegevused koollides haridustöötajate ja õpilastega. Kokku osales psühholoogi läbiviidud tegevustes üle 500 kriisipiirkonna elaniku.
- Lisaks toimusid koostöös Ukraina päritolu Eesti kunstniku Jarõna Iloga **kunstiteraapia töötoad** õpilastele, õpetajatele, koolipsühholoogidele ja kriisipiirkonna elanikele. Kunstiteraapiatest võttis nädala jooksul osa 235 õpilast/õpetajat/kriisipiirkonna elanikku. Kokku toimus 13 kohtumist.
- Jarõna Ilo viis sügisel läbi ka haridusvõrgustiku [veebikohtumise](#), mille eesmärk oli tutvustada õppevideosid kunstimaterjalide kasutamisest.
- Kevadel toimusid kolmel korral *online* formaadis **kogemusnõustamise sessioonid** Immanuel Volkonskiga raskustesse sattunud kriisipiirkonna elanikele teemal „Sõltuvused ja tagajärjed. Sõltuvuste ennetustöö ja sõltuvustest vabanemine.” Kokku osales veebiseminarides 142 kriisipiirkonnas elavat ukrainlast.

● KEENIA

- 2021. aasta esimeses pooles lõpetasid **kolm EU Aid programmi vabatahtlikku** oma lähetused Keenias: kogukonnaekspert Sophie Barbier, tegevusterapeut Andreia Silva ja organisatsiooni arendaja Hanna-Marta Lunge. Kõigi kolme eesmärgiks oli suurendada kohaliku kogukonna võimekust ettevõtluses, organisatsiooni juhtimises ja kasvatada teadlikkust erivajadustega laste ning täiskasvanute kohta.
- Hanna-Marta Lunge eesmärk oli suurendada kogukonnagruppide toimetuleku võimekust. Toimus **kanakasvatuse koolitus**, Kuna kogukonnagrupid peavad nendel aastatel tulema toime kliimamuutuste ja turuhindade kallinemisega, siis on kanakasvatus üheks kindlaks ja jätkusuutlikumaks suunaks ning on abiks kümnetele peredele.
- Järgmises lähtuste voorus jätkas Sophie tööd kogukonnaekspertina ja Andreia soolise võrdõiguslikkuse ning hariduse ekspertina.
- Andreia toetas WEFOCO **soopõhise vägivalga saadikuid** (*Gender Based Violence Ambassadors*), et tõsta nende suutlikkust, tugevdada nende suhteid kohaliku politseiga ning parandada meeskonnasisest järjepidevust ja korraldust. See on võimaldanud ennetada mitmeid soopõhise vägivalga juhtumeid Shiandas.
- Sophie töö eesmärk oli pooleteise aasta jooksul toetada **Wefoco õmblusgrupi** tööd. Õmblusgrupp koosneb üheksast motiveeritud õmblejast ning on nüüdseks seisus, et suudab maksta üüri, tellida materjale ning hoida õmbluspoodi avatuna.

SOOPÕHISE VÄGIVALLA SAADIKUD KEENIAS

● TÜRGİ

- 2021. aasta alguses alustas oma lähetust Türgis EU Aid **vabatahtlik projektijuht** Lucia Cerquetella. Tema eesmärgiks oli projektijuhina toetada rohujuure tasandil tegutsevat organisatsiooni Small Projects Istanbul, mis aitab süüria sõjapõgenikel eluga Türgis kohaneda. Eriline rõhk on lastel ja noortel. Lucia kirjutas kaks rahastustaotlust, mis mõlemad kiideti heaks. Tänu Black Sea Trusti projektile sai vastuvõttev organisatsioon palgata **sotsiaaltöötaja**. New Zealand Embassy Grant'i raames kirjutatud projekti eesmärk on parandada naiste sotsiaalse ettevõtte varustust (trükilaud, turvavarustus, pesumasin) ja arendada uusi käsitöökusi. Lucia koostas ka **kommunikatsiooni- ja rahastusstrateegia**, mille rakendamist ja täiustamist jätkab järgmine EU Aid vabatahtlik.

● GRUUSIA

- 2021. aasta augustis alustasime partnerorganisatsiooniga Merkuri uue naiste toimetulekule keskenduva projektiga, mille raames pakkusime 8 naisele **isikupärastatud ametikoolitusi**, et toetada nende naasmist tööturule kaasaegsete oskustega.
- 2021. aasta mais lõppes pooleteise aastane koostööprojekt Merkuriga, mille üks viimaseid tegevusi oli **inimõiguste ja naistevastase vägivalla alane koolitus** Samegrelo piirkonna ajakirjanikele. Koolitajaid oli kolm: kaks Gruusia eksperti (tegevajakirjanik ja jurist) ning eesti ekspert Barbi Pilvre (veebis). Koolitusel osales 13 ajakirjanikku.
- 2021. aasta veebruaris toimus kohalikele **noorsootöötajatele suunatud online koolitus** „Solution Focused Approach“. Registreeritud osalejaid oli 15. Kursuse läbis täies mahus 12 inimest. Noorsootöötajate temaatilised töötoad noortegruppidele said piirangute tõttu toimuda vaid 2021. aasta mai lõpus — kokku toimus 21 erinevat kohtumist ja töötuba, millest võttis osa 414 noort.
- Vahemikus 2019. oktoober kuni 2021. mai toetas Mondo **Merkuri rajatud naiste varjupaiga** toimimist Välisministeeriumi arengukoostöö vahenditest. 2021 aasta suve hakul jäi varjupaik toetuseta ning Mondo otsustas varjupaiga käigus hoidmist toetada annetusefondi laekunud summadest kolme kuu vältel.

● LIIBANON

- Liibanonis viisime ellu naiste jõustamisprogrammi, mille raames said **30 naist** psühhosotsiaalset tuge ning **nõustamist äriplaani esitamiseks**. Programmis osalejatele võimaldati ka oma äri avamiseks vajaliku varustuse ostmise (õmblusmasin, föön ja sirgendaja, ahi jne).

● JORDAANIA

- Mondo töötab Zaatari pagulaslaagris koostöös partnerorganisatsioonide Finn Church Aid'iga ja Galaxy'ga. Pakkusime laagris **inglise keele tunde** 193 inimesele eesmärgiga parandada osalejate keeleoskust nii igapäevaelus kui äritegevuses.

**30 LIIBANONI NAISELE NÕUSTAMINE
ÄRIPLAANI ESITAMISEKS**

● JEEMEN

- Mondo toetas 2021. aasta kevadel Jeemeni kohalikku partnerit Kriisfondi laekunud annetustest 18 000 euroga, mis suunati **toidupakkide jagamise**. Kuue kuu jooksul pakuti toiduabi 166 inimesele.

● EESTI

- Mondo toimetuleku programmi toetab **sotsiaalne ettevõtte Mondo Crafts**, müües Eestis peamiselt Ghanas, Ugandas, Türgis ning Afganistanis asuvate naistegruppide käsitööd. 2021. aasta oli koroonakriisi tõttu keeruline nii Mondo Craftsile Eestis kui ka kogukondadele päritoluriikides. Koroonapiirangute tõttu oli Mondo pood Telliskivis kevadel pikalt suletud ning lisaks ei toimunud suuri laatasid/müügiüritusi, mis on oluliseks sissetuleku allikaks Mondo Craftsile.
- 2021. aasta jaanuaris-veebruaris külastasid Mondo esindajad 25 punujaga ettevõtet **Yen Pang Basket Weavers Ghanas**. Lisaks alustas Ghanas taas tegevust kaheksa liikmega **Yakoti punujate grupp**, kelle koolitamisele paar aastat tagasi panustasime.
- **Sheavõi** valmistamisse panustab ligi 100 naist.
- **Uganda kolm käsitöögruppi**: Lugoro Tutte, Kampala Disabled Initiatives ja Kikooba korvipunujad ei saanud koroonapiirangute tõttu sisuliselt tegutseda.
- Mondo Crafts alustas koostööd **õmblejate grupiga Keeniast**, kelle toodetud lasteriided jõudsid vahetult enne jõule ka Mondo poodi.
- Regulaarselt jõudis kaup Eestisse **Türgist, Small Projects Istanbul organisatsioonist**, kus Süüriast pärit põgenike grupp teeb erinevat käsitööd, peamiselt ehteid.
- Lisaks koroonakriisile on konfliktide ja sügava siseriikliku kriisi tõttu kauba tellimine ja transport peatunud Tahaddi grupilt Liibanonist ja Silk Road Bamiyan Handicrafts grupilt Afganistanist.

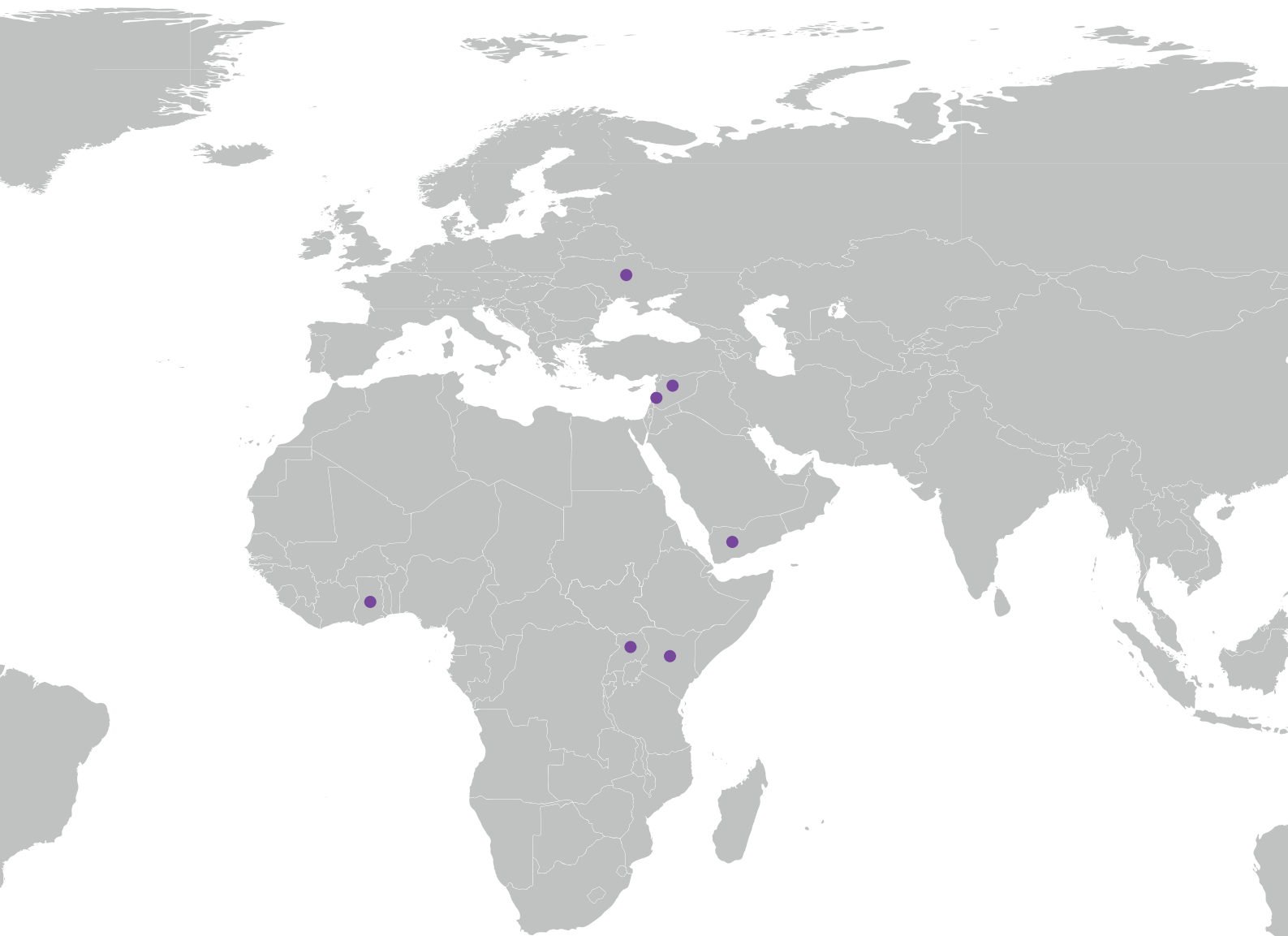
**SÜÜRIA PÕGENIKEST
KÄSITÖÖGRUPP**

DIGIVÕIMEKUSE PROGRAMM

Digivõimekuse programm toetab digilõhe ja ebavõrdsuse vähendamist meie partnerriikides, arendades praktilisi oskusi konkurentsivõime tõstmiseks tööturul või haridusmaastikul. Pakume digipädevuste koolitusi vähemate võimalustega sihtrühmadele, sh pagulastele.

● UKRAINA

- Luhanski oblastis toimus 2021. aasta septembris **digivõimekuse pilootprogrammi** raames **kahe fookusgrupi kohtumine**. Kohtumisel oli 10 õpetajat ja 10 koolidirektorit ja direktori asetäitjat kaheksast Severodonetski ja Lõssitšanski koolist. Fookusgruppide kohtumistel arutati õpetajate ja kooli juhtkonna digioskuste taset ning arutelud andsid sisendi Mondo digipädevuste õppekava loomiseks Ukraina riigi põhisel. Õppekava valmis koostöös kahe ukraina digieksperdi ja koolitajaga detsembris ja on tõlgitud ukraina keelde.

● KEENIA

- Digipädevuste ja loomemajanduse koolituste projekt pakub **Nairobi Dandora slummi** vähemate võimalustega noortele ligipääsu asjakohasele **täiendõppele**, et suurendada nende toimetulekuvõimalusi ja kaasatust ettevõtluses. 2021. aastal koolitasime (*Training of Trainers*) 10 inimest, kes on võimelised Mondo digipädevuste koolitusi iseseisvalt läbi viima. Kandideeris üle 130 digieksperdi. Samuti soetasime 25 mobiiltelefoni ja sülearvutit koolituste läbiviimiseks.
- Lähetasime **kolm Eesti infotehnoloogia või digihariduse eksperti** Ida-Aafrika partnerriikidesse. Karolin Mäe, Marten Jakobsoni ja Margit Ojaotsa abiga pakuti Keenias Shiandas digipädevuste koolitusi kogukonna noortele ja õpetajatele. Samad vabatahtlikud töötasid distantsilt ka Uganda suunal, toetades koolituste läbi viimist.
- Alates oktoobrist toimuvad **digipädevuste koolitused Kakumas** kooliõpetajatele ja kohalike naiste kogukonnagruppidele. Kohalik partner Kakumas on Luterlik Maailmaliit. Edasikoolitajate kursuse läbis 50 õpetajat ja kaheksaliikmeline naistegrupp. 152 õpetajat läbisid õppe edasikoolitajate käe all. Soetasime 24 nutitelefoni.

● JEEMEN JA SÜÜRIA

- Toimus **digipädevuse koolituse piloteerimine** läbi Zoomi. Süürias on Mondo partner Latakia Ülikooli Karjäärikeskus ja Jeemenis Youth Leadership Development Foundation.
- Süürias läbisid kursuse neli koolitajat, kes andsid kahele õppijate grupile edasi 100-tunnise digipädevuste tõstmise koolituse. Kokku koolitati 24 õpilast.
- Jeemenis läbisid edasikoolitaja õppe seitse koolitajat, neli neist andsid edasi 100-tunnise digipädevuste koolituse.

● GHANA

- Ghanas jätkas tööd 2019. aasta septembris Mondo toel avatud **Kongo küla arvutiklass**. Klassis on paarkümmend töökorras arvutit, projektor ja printer. Klassis käivad digiteadmisi omandamas nii piirkonna erinevate koolide õpilased kui ka täiskasvanud õppijad.

**DIGIPÄDEVUSTE
KOOLITUSED NAIROBIS**

**DIGIPÄDEVUSTE
KOOLITUSED KAKUMAS**

● UGANDA

- Lisaks pagulasnoorte koolitamisele alustasime digipädevuste koolitusi ka õpetajate suunal. Töötasime välja kohandatud materjali digipädevuste õpetamiseks õpetajatele ning alustasime **koostööd Uganda Haridus- ja Spordiministeeriumiga**. 10 ministeeriumi töötajat läbisid IT-alase koolituse.
- Edasikoolitaja kursuse (*Training of Trainers* ehk TOT) läbisid neli IT-õpetajat kahest põhikooli pedagooge ettevalmistavast kolledžist. Koolitatud IT õpetajad andsid teadmised edasi 70 sama kolledži teiste erialade õpetajatele ja töötajatele ning alustasid õpetajaks õppivate noorte koolitamist.
- Lisaks toetasime **kolledžite arvutiklasse**, soetades mõlemasse kolledžisse 50 nutitelefoni, dataprojektori ja Ndegeya kolledžisse lisaks 12 sülearvutit.
- Lisaks said Austraalia heategevusliku organisatsiooni CottonOn 10 haridusvaldkonna töötajat Mondo digipädevuste koolituse.
- **Pagulasnoorte** suunal jätkasime koostööd pagulasorganisatsiooniga YARID Kampalas ja Soome Kirikuabiga Kyakalli ja Rwamwanja pagulasasumites.
- YARID keskuses õpetasime välja viis IT koolitajat ning 135 noort. YARIDi arvutiklassi soetasime lisaks 15 nutitelefoni, turvakapi telefonide hoidmiseks, 3 laadimisjaama ja dataprojektori.
- Soome Kirikuabiga partnerluses koolitasime 21 FCA IT koolitajat ja karjäärinõustajat ning FCA keskustes alustas digipädevuste koolitusega 553 noort. FCA arvutiklassidesse soetasime 174 nutitelefoni ja 20 laadimisjaama.
- **Norra Pagulasabiga** alustasime koostööd aasta lõpus ning jõudsime koolitada Lääne-Niiluse Yumbe priikonnas Yoyo kutseõppekeskuse 9 töötajat. NRC Yoyo ja Ocea kutseõppekeskusi toetasime 60 nutitelefoni soetamisega.

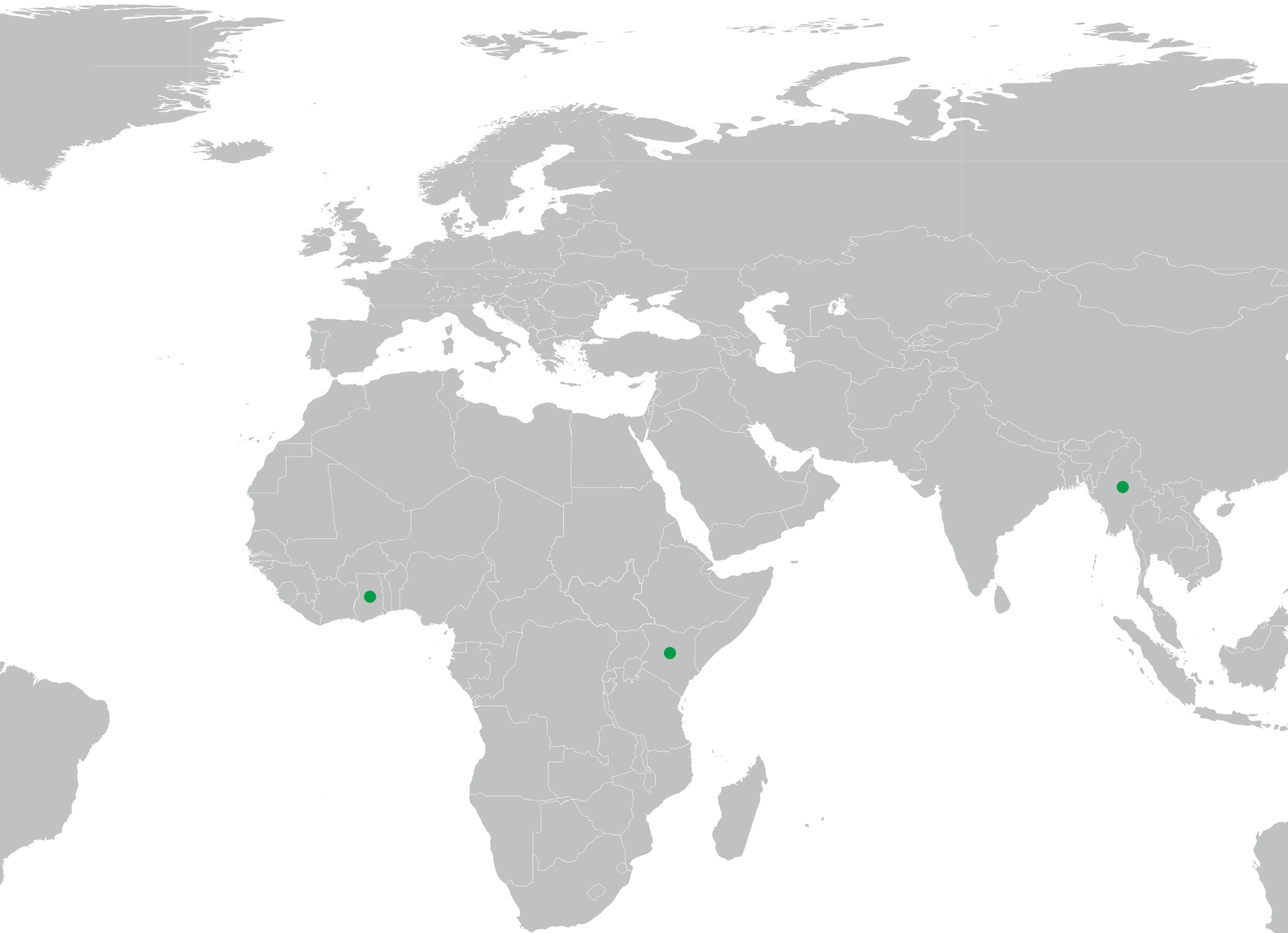
● LIIBANON

- Liibanonis oli digivõimekuse programmi tegevuste eesmärk **parandada inimeste võimalusi tööturul** ning iseseisvat toimetulekut läbi IT-oskuste suurendamise. Abisaajaid oli 180.
- Lisaks tõsteti koolitustel osalejate teadmisi küberturvalisusest. Kasusaajaid oli 174.
- Pakuti ka programmeerimise ja kodeerimise koolitusi, kus oli 38 osalejat.
- 33 koolitustel osalenut said endale sülearvuti, et jätkata tegevusi ja tulu teenimist IT valdkonnas.

KESKKONNA PROGRAMM

Keskkonna programmi kaudu toetame madalama sissetulekuga riikide kogukondi kliimamuutustega kohanemisel ning liigume sammhaaval Mondo kui organisatsiooni kliimajalajälje vähendamise suunas. 2021. aastal tõime uutesse projektidesse sisse lendude CO₂ heitmete kompenseerimise aspekti. Lisaks püüame ühildada lähetustel erinevate projektide tegevusi, et vähem lennata ja kohale sõites võimalikult palju ära teha. Mondo on ka Eesti vabaühenduste kliimavõrgustiku aktiivne liige.

● KEENIA

- Mondo alustas 2021. aasta aprillis **päikeseenergial töötavate mobiilsete õppekeskuste rajamist** Kakuma pagulaslaagris Turkana maakonnas. Turkana on Keenia vaeseim maakond, mis on piiratud kolme naaberriigiga: Uganda, Lõuna-Sudaan ja Etioopia, kust on viimaste aastakümnete jooksul erinevate konfliktide tõttu põgenenud kümned tuhanded inimesed. Kakuma pagulaslaagris elab elektrita majapidamistes 196 000 inimest. Eesti taastuenergia spetsialistidega MasterPro'st keskenduti kolme mobiilse õppekeskuse konteinerite ehitusele ja muudele ettevalmistustele. Mobiilised õppekeskused tagavad ligipääsu elektrile ca 30 000 inimese jaoks.

● BIRMA

- **Birmas** jätkus päikeseenergia projekt, mille eesmärgiks on toetada partnerorganisatsiooni koolituskeskust ning õpilaskodu jätkusuutliku elektrienergia kättesaadavusega, kasutades selleks **Eestis välja töötatud päikeseenergia lahendusi**. 2021. aasta lõpuks olid päikesepaneelid Eestis valmis ehitatud, Birmasse transporditud ning paigalduse ootel.

● GHANA

- Valmistasime ette keskkonnavabatahtliku lähetust, kelle ülesandeks sai kaardistada tegevused, millega tugevdada kogukonna vastupanuvõimet kliimakriisis. Vabatahtliku lähetus algas 2022. aasta jaanuaris.

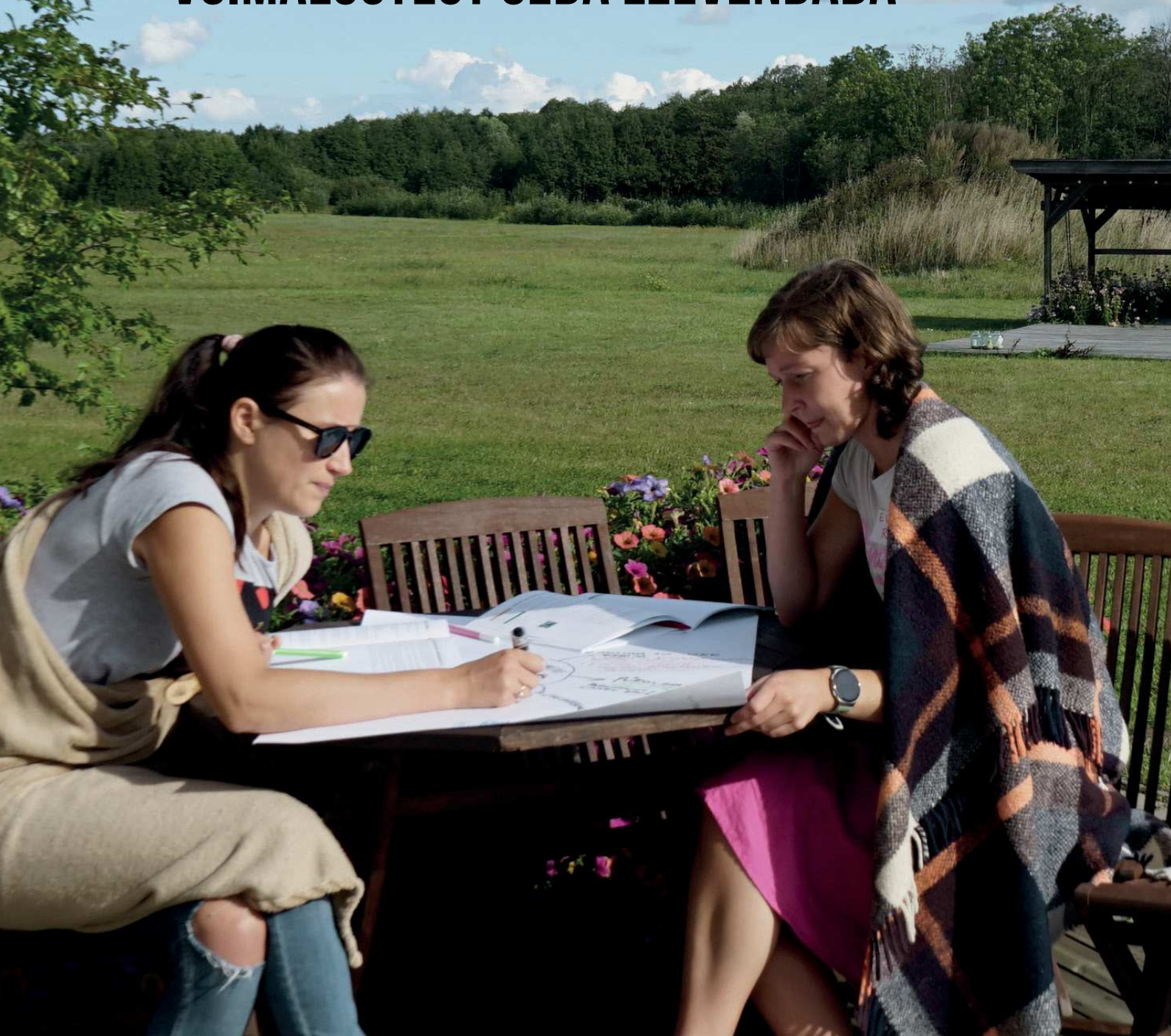

**PÄIKESEENERGIA
LAHENDUSED BIRMAS**

EESMÄRK 2

**KASVATAME EESTIMAALASTE
ARUSAAMIST GLOBAALSEST
EBAVÕRDSUSEST JA IGAÜHE
VÕIMALUSTEST SEDA LEEVENDADA**

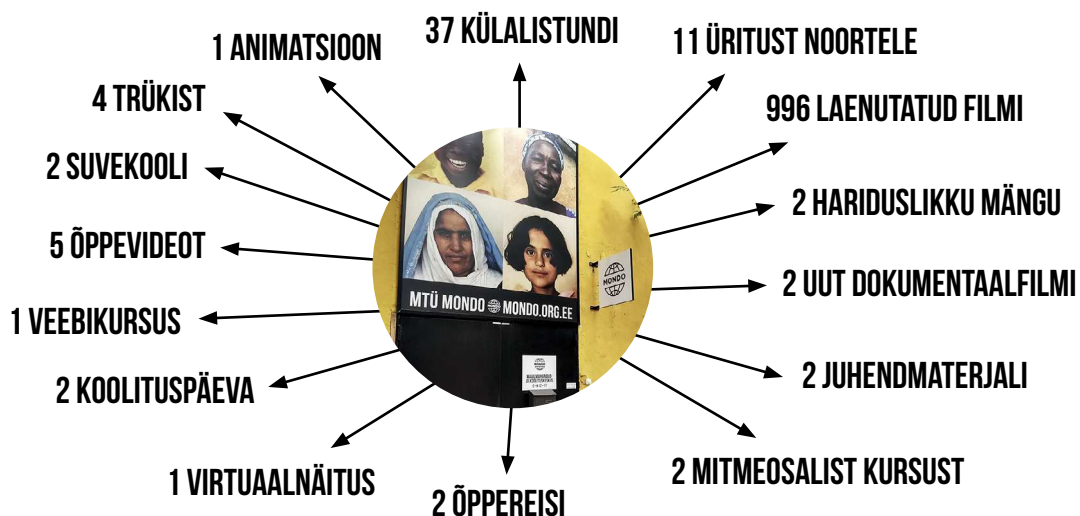
MAAILMAHARIDUS JA TEAVITUSPROGRAMM EESTIS

Mondo Maailmakooli eesmärk on toetada koole, õpetajaid, noorsootöötajaid ja noori globaalsete teemade käsitlemisel. Maailmahariduslikus töös oleme inspireeritud Mondo praktilisest kogemusest madalama sissetulekuga riikides. Suurema raamistikuna juhindume oma töös ÜRO kestliku arengu eesmärkidest. Haridustöötajatele suunatud info ja materjalid on huvilistele kättesaadavad maailmakool.ee veebilehel ja [sotsiaalmeedias](#).

2021. aasta jaanuaris alustas Mondo [Euroopa Parlamendi partnerkoolide programmi](#) EPAS koordineerimist (i.k. *European Parliament Ambassador Schools programme*), mille eesmärk on tutvustada koolides Euroopa parlamentaarset demokraatiat. Võrgustiku tegevusi korraldatakse koostöös Euroopa Parlamendi Eesti Bürooga.

2021. a. jätkusid ka **UNESCO ühendkoolide võrgustiku** tegevused. Võrgustiku tööd koordineerib Mondo koostöös SA Tartu Keskkonnahariduse Keskusega. UNESCO Eesti Rahvuslik Komisjon nõustab võrgustiku riiklikku koordineerimist.

Augustis algas kaheaastane projekt „**Maailmaharidus lasteaiast gümnaasiumini; Eesti panus kestliku arengu eesmärkidesse**“, mille eesmärgiks on Eesti koolide ja lasteaedade teadlikkuse tõstmine globaalsetest väljakutsetest ja kestliku arengu eesmärkidest. Jätkusid kolmeaastase rändeteemalise teavitusprojekti „**Jagatud teekonnad**“ ning kliimamuutuste teemalise teavitusprojekti **1Planet4All** tegevused.

• HARIDUSTÖÖTAJAD

- 2021. aastal kaasasime haridustöötajad [rändeteemaliste tunnikavade](#) väljatöötamisse, mis on tänaseks avaldatud [Mondo Rändekooli](#) platvormil.
- Aasta alguses toimus iga-aastane **maailmahariduse kursus**, kus 14 haridustöötajat omandasid kolme kuu jooksul maailmahariduse põhiteadmised.
- Suvel toimusid kolmepäevased maailmahariduse **suvekoolid** nii üldharidus- kui alushariduse õpetajatele, kus osales kokku 45 haridustöötajat.
- Juunis toimus **õppereis** Keeniasse 2019. ja 2020. aasta maailmapäevade konkursi võitnud õpetajatele ning 2019. aasta õpilaskonkursi võitjale. Õppereisil tutvuti Mondo partnerite tööga Shianda külas ja selle lähistel ning laiemalt hariduseluga Keenias.
- Sügisel kutsusime **maailmapäevade konkursi** raames haridustöötajaid taas üles korraldama maailmapäevi või -nädalaid rände ja kliimamuutuste teemal ning alustasime maailmapäevade teemalise juhendmaterjali ettevalmistamisega.

• NOORED

- Rändeteemalisi tegevusi viisime ellu Eesti koolides, raamatukogudes ja avalikel festivalidel (sh muusikafestivalidel), kasutades selleks **rände ja muusika teemalist interaktiivset seina ning virtuaalreaalsus rakendusi**.
- Esinejatena osalesid rändetaustaga noored, ÜRO rändeagentuur (IOM), pagulasamet (UNHCR) ning Mondo rändeesperdid, aga ka [Euroopa Parlamendi Eesti saadikud](#), [Eesti Vabariigi President Kersti Kaljulaid](#) ja endine Greenpeace ja Amnesty International juht [Kumi Naidoo](#). Eraldi pöörasime tähelepanu koolikülastustele maapiirkondades.
- Noorte kaasamisse panustasid ka Mondolt **mikrotoetuse saanud kodanikuühendused**: Eesti Muusika Kuulsuste Koda, MTÜ Peace Action Community Estonia, Eesti Üliõpilaskondade Liit, MTÜ Eesti Pagulasabi, MTÜ Rahvusvaheline Maja, Eesti Ajaloo- ja Ühiskonnaõpetajate Selts, MTÜ Shokkin Grupp ja MTÜ Vitatiim.
- Mondo Maailmakool korraldas **kliimamuutuste- ja rändeteemalise noortekonkursi**, mille eesmärgiks oli innustada Eesti noori väljendama oma mõtteid ja tundeid globaalsetel teemadel. Konkursile esitati kokku 52 tööd 106 noore poolt üle Eesti — Narvast Saaremaani ja Võnnust Viimsini. Žanritest osutus kõige populaarsemaks video, aga töid esitati ka koomiksi, maali, kollaaži, puutöö, esitluse, väitluse, animatsiooni, mõminaräpi, lühifilmi ja laulu vormis. Praktilise töö kategoorias tunnistati võitjaks Anna Celine Krausi (Gustav Adolfi Gümnaasium) ja Roosmari Pihlaku (Mustamäe Gümnaasium) **#WiseAndShine** nimeline taskuhääling. Loovtöö kategoorias tulid võitjateks Karis Kivi ja Pilleliis Leemet (Saaremaa Ühiskooli Gümnaasium) videoga „[Mida me teeme?](#)” ning Grete Kaio ja Anete Nool (Kristjan Jaak Petersoni Gümnaasium) samuti [videoga](#). Paremikuga konkursil osalenud töödest saab tutvuda virtuaalnäitusel [siin](#).

**MAAILMAHARIDUSE
SUVEKOO**

**NOORTEKONKURSSI
VIDEOSALVESTUS**

- Projekti 1Planet4All osana viisime ellu kliimamuutuste teemalise noorteprojekti **Climate Change and Us**. Projekti tegevustes osalesid sõpruskoolid Mondo partnerriikidest Afganistanist, Ukrainast, Ugandast, Ghanast, Keeniast ja Eestist. Noored said uusi teadmisi kliimamuutustest, kogusid lugusid muutuva kliima kohta oma kogukonnaliikmetelt ning vormistasid oma lood fotode ning videolugudena. Projekti tulemusi näete [sõpruskoolide blogis](#).

• KOOSTÖÖVÕRGUSTIKUD

- **UNESCO ühendkoolide võrgustikku** kuulus 2021. aasta detsembri seisuga 58 haridusasutust Eestist, neist 12 kandidaadi staatuses. Võrgustiku aastakonverentsil augustis Pärnus osales 50 võrgustiku liiget. 2021. aastal toimus rahvusvaheline ÜRO matke virtuaalkeskonnas, valmisid õppevideod osalejatele. Sügisperioodil toimusid sündmust tutvustavad külalistunnid („Diplomaadiks ühe tunniga“, „Meedia võim ühiskonnas“) Eesti erinevates koolides, milles osales enam kui 200 õpilast. Valmis ÜRO matke käsiraamat — soovitusel osalejatele ja juhendajatele nii [eesti](#) kui [inglise](#) keeles.
- **Euroopa Parlamendi partnerkoolide programmi** kuulus 2021. aasta lõpul 33 Eesti haridusasutust, keda esindasid võrgustike tegevustes aktiivselt 47 gümnaasiumiõpilast (*Junior Ambassador*) ja -õpetajat (Senior Ambassador). 2021. aasta esimeses pooles korraldasime haridustöötajatele suunatud virtuaalse info- ja koolituspäeva, samuti ka õpilastele suunatud rahvusvahelise andmekaitse teemalise seminari ning fotokonkursi „Euroopa minu elus“. Sügisel toimusid hübriidseminar „Ränne ja Euroopa Liit: väljakutsed ja võimalused“, mille paneelis osales tänane Euroopa Parlamendi president Roberta Metsola ning virtuaalseminar „Sahharovi auhind muutuv asjas“, kus esinesid gümnaasistid ja Eesti inimõiguste eksperdid.

• AVALIKKUS JA MEEDIA

- **Stipendiumid ajakirjanikele**. Projekti „Jagatud teekonnad“ raames toimus 2020. aastal kuus stipendiumikonkurssi noortele, kuni 35-aastastele ajakirjanikele. Stipendiume saanud ajakirjanike avaldatud artiklid on panustanud tasakaalustatud meediasisu ilmumisse Eestis. Avaldatud meediasisu on keskendunud lõimimise, aga ka välistööjõu temaatikale. Äripäeva ajakirjaniku Eliisa Matsalu lugu „[Ma tahan koju, ma tahan magada. Aga ma ei pääse siit minema](#)“ võitis Eesti ajakirjandusauhindade jagamistel 2021. aasta parima podcasti tiitli. Kolm stipendiumit anti välja ka Eesti venekeelsele meediale. Novembris korraldati Eesti, Läti, Leedu ja Poola ajakirjanike õppereis Ukrainasse.
- **Kampaaniad ja teavitus**. Toimus rändeteemaline teavituskampaania, millega jõudsime erinevates sotsiaalmeedia kanalites 537 036 inimeseni. Kampaania raames korraldati rändelugudele keskenduv [vestlusõhtu](#), kus oma kogemusi jagasid nii Eestis elavad välismaalased, kui välisriikides elanud eestlased. Videoklippe rändelugudest jagati sotsiaalmeedia kanalites [Facebook](#) ja [TikTok](#).

- **Õiglase kaubandus ja vastutustundlik tarbimine.** 2021. a mõjusaim tegevus oli õiglase kaubanduse kuu tähistamine oktoobris, kui Mondo tiim ja noored koolitajad jõudsid enam kui 110 000 inimeseni, sh enam kui 32 300 inimeseni sotsiaalmeedia kampaaniaga. Eestis olid kaasatud 50 erinevat organisatsiooni: koolid, poeketid, väikepoed ja tootjad ning rahvusvaheliselt Läti ja Leedu partnerid. Õiglase kaubanduse kuuga tulid kaasa 32 kooli — erinevate tegevustega jõudsimine enam kui 3200 noore ja 700 õpetajani. 2021. aasta lõpuks tegime otsuse suunata õiglase kaubanduse alane koostöö ettevõtetega ja huvikaitse Soome Fairtrade organisatsiooni alla ning Mondos keskenduda edaspidi ainult koolidele suunatud tegevustele.

- **Koostöö rahvusringhäälinguga.** Koostöös ETV2 kanaliga valmisid keskkonnakuu raames „[Homo Sapiens](#)” sarja klipid, mis kutsusid inimesi üles oma keskkonnajalajälge mõtestama. Samuti levitasime kolme kliimateemalist filmi koolidele, filmide juurde olid loodud ka tunnikavad.

- **Kestliku arengu teemaline ajakirjandusauhind.** Meediaväljaanne Levila pälvis Mondolt kestliku arengu ning inimõiguste teemade kajastamise eest 2021. aastal auhinna, mis koosnes 1500 eurost ning praktilisest meenest, milleks on kaevamishark. Kestliku arengu kajastamise eest anti auhind välja teist korda, 2020. aastal pälvis auhinna telesaade Laser.

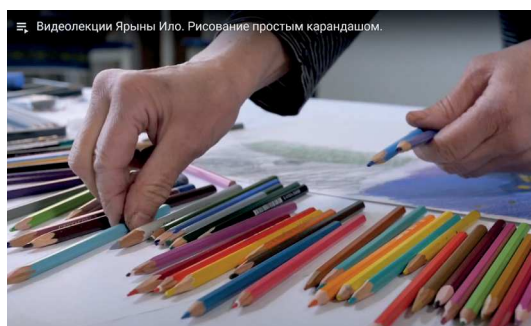
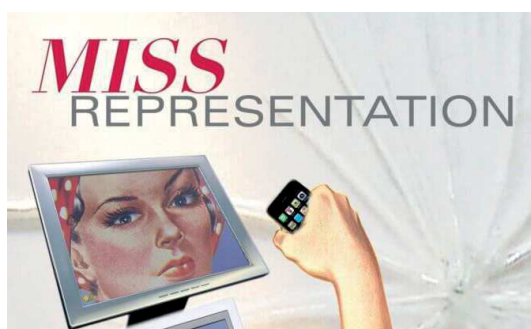
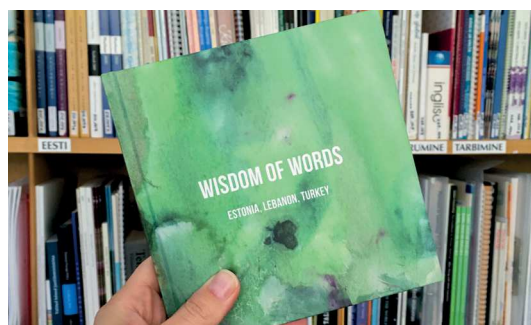
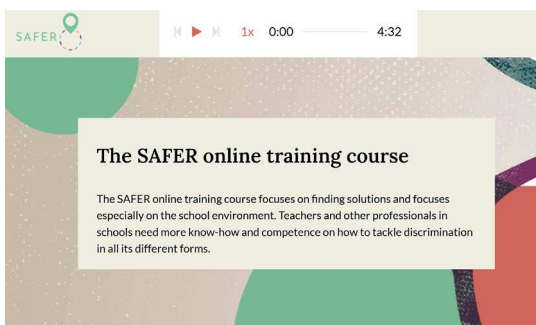

**“HOMO SAPIENS” SARJA
KLIPPIDE VÕTTED**

• UUED MATERJALID

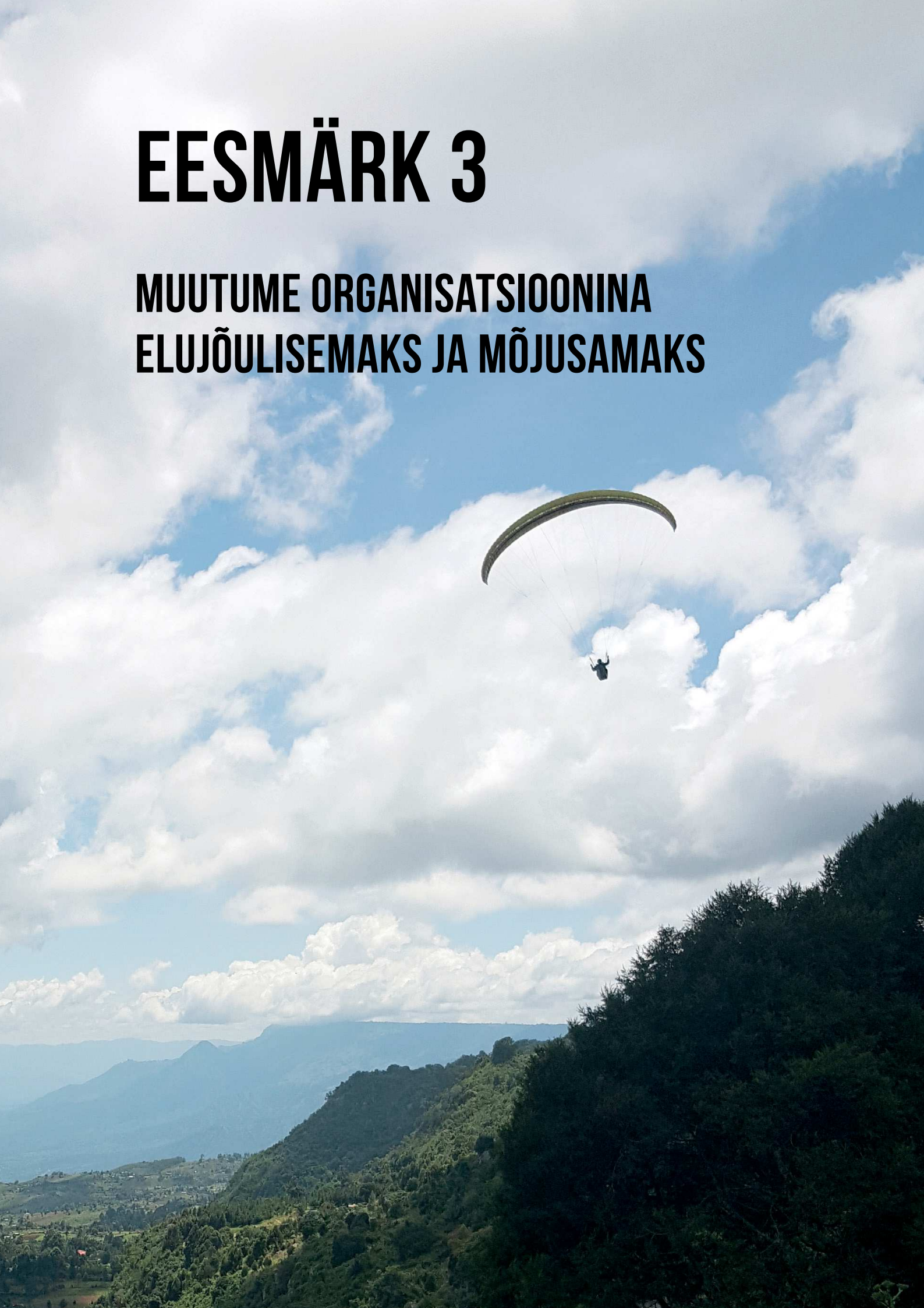
- **Virtuaalreaalsusmäng** — töötasime välja rändeteemalise virtuaalreaalsusmängu, mis keskendub muusika ja rände temaatikale. Virtuaalreaalsuse mängu ja 2020. a valminud virtuaalreaalsuse filmi tutvustatakse Eesti koolides jätkuvalt ka 2022. aastal.
- **Kliimakooli kaardimäng** — koostöös Rootsi Chalmersi Tehnikaülikooli teadlastega eestindasime ja andsime välja haridusliku kaardimängu [Kliimakool](#), mille abil saavad igas vanuses mängijad rohkem teada oma argitegevuste keskkonnamõjudest.
- **SAFER raamat ja veebikursus** — diskrimineerimise ja turvalise koolikeskkonna teemalise SAFER projekti osana andsime välja ingliskeelse õpetaja tööraamatu „My Learning Diary” ja samateemalised veebikursused [inglise](#), [eesti ja vene](#) keeles.
- **„Amanda ja maailm”** vene keeles — tõlkisime alushariduse õpetajate seas väga sooja vastuvõtu leidnud Amanda juhendmaterjali ka [vene keelde](#). Amanda materjali illustatsioonid on alla laaditavad ka [värvipiltidena](#).
- **Amanda ja kestliku arengu eesmärgid plakatikomplekt** — andsime välja eelkooliealistele lastele suunatud seitsmest plakatist koosneva [komplekti](#), mis aitab neile eakohasel viisil kestliku arengu eesmäärke tutvustada.
- **Filmid** — filmikogusse lisandusid filmid „Miss Manipulatsioon” ja „Madaliku lapsed”.
- **„Vanasõnad kõrvuti”** — [näitus](#) tutvustab sarnaseid vanasõnu Eestist, Liibanonist ja Türgist. Näitus ja raamat „[Wisdom of Words](#)” sündisid kolme riigi õpetajate ning laste koostöös ja on heaks näiteks, kuidas pidada kultuuridevahelist dialoogi.
- **„Kui ma ükskord suureks saan”** — Koostöös Juhan Kuusi Dokfoto Keskusega lõime Vincent Tremeau samanimelisest näitusest [virtuaalversiooni](#) koos kolme tunnikavaga erinevatele vanuseastmetele.
- **Jarõna Ilo õppevideod** kunstimaterjalide kasutamisest
  1. [Joonistamine hariliku pliiatsiga](#)
  2. [Joonistamine värviliste pliiatsitega](#)
  3. [Maalimine akvarellidega](#).

EESMÄRK 3

**MUUTUME ORGANISATSIOONINA
ELUJÕULISEMAKS JA MÕJUSAMAKS**

2021. aasta kevadel võtsime vastu Mondo [uue strateegia aastateks 2021–2025](#). Selle alusel viisime sama aastanumbri sees läbi struktuurireformi. 2021. aasta sügisel alustasime Mondo uue kommunikatsioonistrateegia loomist, mis valmis jaanuaris 2022. Alustasime MEL (Monitoring and Evaluation) ehk organisatsiooniülese mõjude hindamise süsteemi loomist, töö jätkub 2022. aastal. Mondo meeskond kasvas 2021. aasta jooksul 25%, töötajate arv jääb vahemiku 25–30 inimest. Mondo tiim läbis 2021. aastal erinevaid koolitusi: digipädevuste, vaimse tervise ning esmaabi andmise koolitus. Kaks Mondo töötajat käisid ka õppevisiidil NRC (Norwegian Refugee Council) juures Etioopias veebruaris 2021.

AAFRIKA STRATEEGIAS OSALEMINE

Mondo panustas aasta jooksul aktiivselt Eesti välispoliitika arengukava 2030 ja Eesti-Aafrika regioonistrateegia 2020–2030 valmimisse, mida tutvustati avalikkusele 2021. aasta veebruaris. Samuti andis Mondo oma panuse Rahvusvahelise Arengukoostöö Keskuse loomisse, osaledes Välisministeeriumi korraldatud aruteludes ja katusorganisatsiooni AKÜ huvikaitse planeerimises.

PRESIDENDI VISIIT AFGANISTANI

2021. aasta aprillis külastas Eesti Vabariigi president Kersti Kaljulaid Kabuli, kus toimus kohtumine Mondo pikaajalise koostööpartneri Tolo Social and Civic Organization (TSCO) esindaja Ali Afzaliga. Augustis toetas Mondo seoses Talibani võimuletulekuga Ali Afzali ning veel 15 Afganistani kodaniku evakueerimist Eestisse.

PRESIDENDI VISIIT KEENIASSE

Eesti Vabariigi president Kersti Kaljulaid käis septembris riigivisiidil Keenias. Presidendile tutvustati erinevaid arengukoostöö projekte nii keskkonna-, hariduse- kui digivaldkonnas. Mondot esindas kohtumisel projektijuht Hanna-Marta Lunge ning kohal oli ka meie pikaajalise koostööpartneri [Western Focus Community Organisation Kenya](#) organisatsiooni juht Esther Mumia.

EESTI VÄLIMINISTEERIUMI ESINDAJATE VISIIT GRUUSIASSE

Välisministeerium külastas 2021. aasta septembris mitmeid Gruusias töötavaid Eesti organisatsioone, soovides kaardistada prioriteetseid tegevussuundi. Välisministeeriumi delegatsioon ning Eesti suursaadik Gruusias, Riina Kaljurand külastasid Mondo kohalikku partnerit Merkuri. Külastuse käigus tutvuti Samegrelo piirkonna ainsa naiste varjupaiga tööga, mida Mondo toetas Eesti arengukoostöö vahenditest 2021. aasta mai lõpuni.

RIIGIKOGU VÄLISKOMISJONI ISTUNGITEL OSALEMINE

Mondo eksperdid olid kaasatud ettekannete ja arutelude näol ka Riigikogu väliskomisjoni istungitele / avalikele aruteludele nii Birma arengute teemal kui ka liitlasvägede Afganistanist lahkumise ja koostööpartnerite evakueerimise küsimustes.

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2021	31.12.2020	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	1 338 824	807 760	
Nõuded ja ettemaksed	74 906	135 875	2
Kokku käibevarad	1 413 730	943 635	
Põhivarad			
Investeeringud tütar- ja sidusettevõtjatesse	2 500	2 500	3
Nõuded ja ettemaksed	2 880	2 880	2
Kokku põhivarad	5 380	5 380	
Kokku varad	1 419 110	949 015	
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksed	12 380	57 483	4
Sihtotstarbelised tasud, annetused, toetused	1 217 753	740 948	5
Kokku lühiajalised kohustised	1 230 133	798 431	
Kokku kohustised	1 230 133	798 431	
Netovara			
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	150 584	119 090	
Aruandeaasta tulem	38 393	31 494	
Kokku netovara	188 977	150 584	
Kokku kohustised ja netovara	1 419 110	949 015	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2021	2020	Lisa nr
Tulud			
Liikmetelt saadud tasud	220	240	
Annetused ja toetused	1 850 230	1 349 367	6
Tulu ettevõtlusest	17 151	17 115	7
Kokku tulud	1 867 601	1 366 722	
Kulud			
Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-1 748 452	-1 260 407	8
Jagatud annetused ja toetused	-61 770	-54 035	9
Mitmesugused tegevuskulud	-19 092	-20 898	10
Kokku kulud	-1 829 314	-1 335 340	
Põhitegevuse tulem	38 287	31 382	
Muud finantstulud ja -kulud	106	112	
Aruandeaasta tulem	38 393	31 494	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2021	2020
Rahavood põhitegevusest		
Liikmetelt laekunud tasud	220	240
Laekunud annetused ja toetused	3 643 866	1 010 182
Laekumised kaupade müügist ja teenuste osutamisest	16 975	19 659
Väljamaksed annetusteks ja toetusteks	-1 871 202	-1 673 613
Väljamaksed tarnijatele kaupade ja teenuste eest	-665 316	-363 135
Väljamaksed töötajatele	-593 585	-460 207
Laekunud intressid	106	112
Kokku rahavood põhitegevusest	531 064	-1 466 762
Kokku rahavood	531 064	-1 466 762
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	807 760	2 274 522
Raha ja raha ekvivalentide muutus	531 064	-1 466 762
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	1 338 824	807 760

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

		Kokku netovara
	Akumuleeritud tulem	
31.12.2019	119 090	119 090
Aruandeaasta tulem	31 494	31 494
31.12.2020	150 584	150 584
Aruandeaasta tulem	38 393	38 393
31.12.2021	188 977	188 977

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

MTÜ Mondo on 21.11.2007 Eesti Vabariigi asutatud mittetulundusühing. Käesolev aruanne on koostatud perioodi 01.01.2021-31.12.2021 kohta.

Raamatupidamise aruanne on koostatud kooskõlas Eesti Vabariigi finantsaruandluse standardiga. Eesti finantsaruandluse standardi põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses, mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna Poolt välja antud juhendid. Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist. Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

MTÜ Mondo ei ole koostanud konsolideeritud majandusaasta aruannet, kuna konsolideeritud näitajad ei ületa raamatupidamise seadusega kehtestatud väikese konsolideerimisgrupi tingimusi.

Raha

Raha ja pangakontodena kajastatakse rahalisi vahendeid pangas arvelduskontol.

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustised

Välisvaluutas toimunud tehingud on esitatud eurodes, kasutades tehingupäeval kehtinud Euroopa Keskpanga vastava valuuta ametlikku noteeringut. Välisvaluutatehingutest saadud kasumid ja kahjumid kajastatakse kasumiaruandes perioodi tulu ja kuluna.

Tütar- ja sidusettevõtjate aktsiad või osad

2016. aastal asutas MTÜ Mondo tütarettevõtte Mondo Crafts OÜ algkapitaliga 2500 EUR. Investeeritud summa on arvestatud nominaalväärtuses. Tütarettevõtte on ettevõtte, mille üle emaettevõtte omab valitsevat mõju. Üldjuhul eeldatakse valitseva mõju olemasolu, kui emaettevõtte omab otseselt või kaudselt (teiste tütarettevõtete kaudu) kokku üle poolte tütarettevõtte hääleõiguslikest aktsiatest või osadest.

Ettevõtte bilansis kajastatakse tütarettevõtjate osad pikaajaliste finantsinvesteeringutena soetusmaksumuse meetodil.

Nõuded ja ettemaksed

a) Nõuded liikmetelt saadavate tasude osas

Nõudeid liikmemaksude ja muude liikmetelt saadavate tasude osas kajastatakse lähtudes nende laekumise tõenäosusest. Bilansis kajastatakse üksnes neid nõudeid liikmetelt saadavate tasude osas, mille laekumine on praktiliselt kindel. Ebatõenäoliselt laekuvaid nõudeid bilansis ei kajastata.

b) Nõuded osutatud teenuste eest

Nõudeid müüdud kaupade ja osutatud teenuste eest hinnatakse lähtudes tõenäoliselt laekuvatest summadest.

Rendid

Kapitalirendiks loetakse rendisuhet, mille puhul kõik olulised varade omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule.

Ülejäänud rendilepinguid käsitletakse kasutusrendina.

Kasutusrendi maksed rentnikuna kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kuluna.

Finantskohustised

Kõik finantskohustused (võlad tarnijatele, viitvõlad ning muud võlakohustused) võetakse algselt arvele nende soetamismaksumuses, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulusi. Edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil. Lühiajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustusi kajastatakse bilansis maksmisele kuuluvas summas.

Annetused ja toetused

a) Sihtotstarbelised finantseeringud

Saadud rahadest finantseeritakse finantseerija poolt etteantud projekti või konkreetset tegevust. Saadud rahad võetakse bilanssi kohustusena (ettemaksuna) üles ja tuludesse kantakse samas summas, mis on sama projekti kulud aruandeperoodil või lähtuvalt projekti elluviimise mahust. Finantseeritud tegevuse lõppedes on ühingul reeglina kohustus rahastajale esitada finantsaruanne. Kasutamata jääv sihtfinantseeringu

summa reeglina tagastatakse. Juhul kui sihtfinantseeringu raames teostatavad kulutused leiavad aset projekti abikõlblikkuse perioodil ning vastavad abikõlblikkuse reeglitele, kuid nende kulude katteks ei ole rahastajalt veel rahalisi vahendeid laekunud, kajastatakse need projekti kuludena antud perioodil ning kantakse tulusse sama summa ulatuses, lähtudes tulude ja kulude vastavuse printsiibist. Sama summa ulatuses kajastatakse nõuet rahastaja vastu. Sihtotstarbelised annetused ja toetused (sh mitterahalised annetused ja toetused) kajastatakse lähtudes juhendis RTJ 12 kirjeldatud sihtfinantseerimise arvestuse põhimõtetest (s.o kajastatakse tuluna siis kui annetus/toetus muutub sissenõutavaks ja annetuse/toetusega kaasnevad tingimused on täidetud).

b) Mittesihtotstarbelised tasud ja annetused

Mittesihtotstarbelised tasud ühingu liikmetelt on liikmemaksud ja asutajaliikmete ühekordsed sissemaksed. Mittesihtotstarbelisi tasusid kajastatakse tuluna perioodis, mille eest need on tasutud. Tasusid ei kajastata tuluna enne, kui laekumine on praktiliselt kindel.

c) MTÜ Mondo on annetuste vahendaja.

Annetusi kajastatakse kui sihtotstarbelisi ja nende üle peetakse eraldi arvestust. Annetusi eraisikutelt ja firmadelt kajastatakse kassapõhiselt ja makseid annetuste saajatele samuti.

Kui MTÜ Mondo on projektis juhtpartner, siis kajastatakse saadud toetusena tuludes MTÜ Mondo osa projekti eelarvest ning ülejäänud osa toetusest, mis kuulub projektipartneritele, tulemiaruanDES ei kajastata.

Kulud

a) Sihtotstarbeliselt finantseeritavate projektide otsesed kulud

Sihtotstarbeliselt finantseeritavate projektide otsesed kulud on selliste projektidega otseselt seotud kulud, mida finantseeritakse kas sihtotstarbeliselt ühingu liikmetelt saadud tasudega või muude sihtotstarbeliste annetuste ja toetustega.

b) Mitmesugused tegevuskulud

Mitmesugused tegevuskulud on administratiivsetel ja muudel eesmärkidel tehtud tegevuskulud (raamatupidamisteenuste kulud, uuringute ja konsultatsioonide kulud, bürookulud, infotehnoloogia kulud, telekommunikatsioonikulud, lähetused- ja koolituskulud, infoteenuste, avalike suhete ja meediakulud, liitude liikmemaksud, ebatõenäoliste nõuete allahindluskulu jne.)

c) Tööjõukulud

Tööjõukulude kontodele kirjendatakse põhitegevuse tööjõukulud koos maksudega.

d) Muud kulud

Muude kuludena kajastatakse muid ebaregulaarselt tekkivaid kulusid.

Sihtotstarbeliste kuludena kajastatakse ka partneritele makstud lepingulised toetused vastavalt lepingulistele väljamaksetele.

Seotud osapooled

Ettevõtte loeb osapooli seotuks juhul, kui üks osapool omab kas kontrolli teise osapoole üle või olulist mõju teise osapoole äriliste otsustele. MTÜ käsitleb seotud osapooltena:

- tegev- ja kõrgemat juhtkonda;
- eelmises lõikes kirjeldatud isikute lähedasi pereliikmeid ja nendega seotud äriühinguid.

Lisa 2 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2021	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	
Nõuded ostjate vastu	529	529		
Ostjatelt laekumata arved	529	529		
Muud nõuded	70 397	70 397		
Viitlaekumised	70 397	70 397		5
Ettemaksed	2 938	58	2 880	
Tulevaste perioodide kulud	2 938	58	2 880	
Muud Viitlaekumised	3 922	3 922		
Kokku nõuded ja ettemaksed	77 786	74 906	2 880	

	31.12.2020	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	
Nõuded ostjate vastu	353	353		
Ostjatelt laekumata arved	353	353		
Muud nõuded	128 031	128 031		
Viitlaekumised	128 031	128 031		5
Ettemaksed	7 656	4 776	2 880	
Tulevaste perioodide kulud	7 656	4 776	2 880	
Muud Viitlaekumised	2 715	2 715		
Kokku nõuded ja ettemaksed	138 755	135 875	2 880	

Lisa 3 Tütarettevõtjate aktsiad ja osad

(eurodes)

Tütarettevõtjate aktsiad ja osad, üldine informatsioon					
Tütarettevõtja registrikood	Tütarettevõtja nimetus	Asukohamaa	Põhitegevusala	Osaluse määr (%)	
				31.12.2020	31.12.2021
14157633	Mondo Crafts OÜ	Eesti	Muu jaemüük väljaspool kauplusi, kioskeid ja turge	100	100

"2021. aastal oli Mondo Crafts OÜ (Mondo MTÜ tütarettevõtte) kahjum 3949 eurot (2020. aastal oli Mondo Crafts OÜ kahjum 2642 eurot).

Lisa 4 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2021	12 kuu jooksul
Võlad tarnijatele	4 621	4 621
Võlad töövõtjatele	6 148	6 148
Maksuvõlad	1 611	1 611
Kokku võlad ja ettemaksed	12 380	12 380
	31.12.2020	12 kuu jooksul
Võlad tarnijatele	20 886	20 886
Võlad töövõtjatele	9 090	9 090
Muud võlad	27 507	27 507
Muud viitvõlad	27 507	27 507
Kokku võlad ja ettemaksed	57 483	57 483

Maksuvõlad koosnevad maksuvõlgnevustest Uganda maksuametile töötasu väljamaksetelt.

Lisa 5 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused

(eurodes)

	31.12.2019		Laekunud	Kajastatud tulemiaruan-des	31.12.2020	
	Nõuded	Kohustised			Nõuded	Kohustised
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks						
Active Citizens Fund	0	0	4 950	-6 625	-1 675	0
Anna Lindh Foundation	0	0	30 999	-2 208	0	28 791
Eesti Vabariigi Välisministeerium	-23 835	152 942	667 142	-624 277	-32 579	204 551
Euroopa Komisjon	-4 380	384 882	139 388	-341 723	-13 232	191 399
Euroopa Komisjon (Erasmus +)	-28 703	268 850	64 887	-195 804	-15 388	124 618
Haridus- ja Teadusministeerium	-232	0	20 000	-20 000	-232	0
Keskonnainvesteeringute Keskus	-24 199	0	6 072	-18 236	-36 363	0
MTÜ Jaan Tõnissoni Instituut	0	0		-934	-934	0
Sihtotstarbelised annetused	0	19 796	27 566	-44 427	0	2 935
Tagasi- Tagastusnõuded	0	71	19	-90	0	0
Tallinna Ülikool	0	306		-306	0	0
UNESCO	0	0	1 000		0	1 000
US Embassy Estonia	0	0	5 805	-5 189	0	616
Sihtasutus Kodanikuühiskonna Sihtkapital	0	0	9 000	-10 000	-1 000	0
Fairtrade Finland	0	0	0	-26 628	-26 628	0
Eesti Töötukassa	0	0	19 930	-19 930	0	0
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	-81 349	826 847	996 758	-1 316 377	-128 031	553 910
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	-81 349	826 847	996 758	-1 316 377	-128 031	553 910

	31.12.2020		Laekunud	Kajastatud tulemiaruan-des	31.12.2021	
	Nõuded	Kohustised			Nõuded	Kohustised
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks						
Active Citizens Fund	-1 675	0	14 207	-17 834	-5 302	0
Anna Lindh Foundation	0	28 791	0	-36 928	-8 137	0
Eesti Kultuuriministeerium	0	0	20 000	-20 000	0	0
Eesti Vabariigi Välisministeerium	-32 579	204 551	1 264 146	-1 043 614	-15 361	407 865
Euroopa Komisjon	-13 232	191 399	634 361	-396 999	0	415 529
Euroopa Komisjon (Erasmus +)	-15 388	124 618	295 159	-149 778	0	254 611
Haridus- ja Teadusministeerium	-232	0	0	232	0	0
Keskkonnainvesteeringute Keskus	-36 363	0	72 569	-74 538	-38 332	0
MTÜ Jaan Tõnissoni Instituut	-934	0	0	934	0	0
Muud	0	0	1 849	-2 602	-2 265	1 512
Sihtasutus Kodanikuühiskonna Sihtkapital	-1 000	0	0	0	-1 000	0
Sihtotstarbelised annetused	0	2 935	37 786	-32 858	0	7 863
UNESCO	0	1 000	0	-1 000	0	0
US Embassy Estonia	0	616	15 962	-16 578	0	0
Fairtrade Finland	-26 628	0	68 336	-29 961	0	11 747
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	-128 031	553 910	2 424 375	-1 821 524	-70 397	1 099 127
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	-128 031	553 910	2 424 375	-1 821 524	-70 397	1 099 127

MTÜ Mondo on allolevate projektide juhtpartner. Kuna tegu ei ole Mondo tuluga, ei ole järgnevaid summasid ülalolevas tabelis näidatud, kuid kohustused projektipartnerite ees on samuti kajastatud bilansikirjel „Sihtotstarbelised tasud, annetused, toetused“.

- "Sustainable Development through Humanitarian Aid Volunteers 2", mille raames on 2021. aasta lõpuks kohustusi 43288 euro väärtuses
(31.12.20: 86654 euro)

- "Sustainable Development through Humanitarian Aid Volunteers 3", mille raames on 2021. aasta lõpuks kohustusi 36463 euro väärtuses
(31.12.20: 100384 euro)

- "I Am European", mille raames on 2021. aasta lõpuks kohustusi 38875 euro väärtuses (31.12.20: 0 euro)

Lisa 6 Annetused ja toetused

(eurodes)

	2021	2020
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	1 788 668	1 275 952
Mittesihhtotsatarbelised annetused ja toetused	28 706	28 994
Annetused	32 856	44 421
Kokku annetused ja toetused	1 850 230	1 349 367

Rahalised ja mitterahalised annetused		
	2021	2020
Rahaline annetus	61 562	73 415
Kokku annetused ja toetused	61 562	73 415

Eesti riik toetas Mondot 2021. aastal 32 rahastusega (2020. aastal 29 rahastusega.)

Mondo rahastusallikad 2021:

Eesti riik: 1137920 eurot (2020 - 692443 eurot)

Euroopa Komisjon: 546777 eurot (2020 - 537527 eurot)

Annetused: 61562 eurot (2020 - 73415 eurot)

Muu: 103971 eurot (2020 - 45982 eurot)

Lisa 7 Tulu ettevõtlusest

(eurodes)

	2021	2020
tulu kauba müügist	10 542	9 083
tulu teenuste müügist	6 609	8 032
Kokku tulu ettevõtlusest	17 151	17 115

Lisa 8 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud (eurodes)

	2021	2020	Lisa nr
Üür ja rent	20 002	14 609	
Mitmesugused bürookulud	127 000	70 462	
Lähetuskulud	76 465	25 692	
Tööjõukulud	592 254	487 352	11
Projektide kulud	138 348	123 570	
Ostetud teenused	237 681	153 439	
Panga teenustasud	1 861	1 854	
Partneritele lepingu alusel edastatud rahad	553 841	382 978	
Kogutud omafinantseering	1 000	400	
Muud	0	51	
Kokku sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	1 748 452	1 260 407	

Lisa 9 Jagatud annetused ja toetused (eurodes)

	2021	2020
Afganistan - Tarkusefondi annetused Afghanistanis	7 490	2 000
Birma - Tarkusefondi annetused Birmasse	7 200	3 000
Ghana - Naistefondi Annetused Ghanasse	2 025	3 996
Ghana - Tarkusefondi annetused Ghanasse	8 044	8 272
Gruusia - Naistefondi Annetused Gruusiasse	2 000	1 500
Jeemen - Kriisifondi annetused Jeemen	18 000	5 604
Keenia - Naistefondi annetused Keeniasse	893	0
Keenia - Tarkusefondi annetused Keeniasse	6 682	8 376
Liibanon - Kriisifondi annetused Liibanon	0	10 000
Süüria - Jagatud annetused Süüria pagulastele	2 000	0
Uganda - Naistefond Annetused Ugandasse	2 475	1 000
Uganda - Tarkusefondi Annetused Ugandasse	0	5 052
Ukraina - Jagatud annetused Ukrainas	4 000	4 780
Üldkulud annetused	961	455
Kokku jagatud annetused ja toetused	61 770	54 035

Lisa 10 Mitmesugused tegevuskulud (eurodes)

	2021	2020
Üür ja rent	6 548	10 468
Mitmesugused bürookulud	2 340	2 241
Lähetuskulud	-1 013	922
Koolituskulud	55	0
Kulud kaupadele	4 700	3 616
Panga teenustasud	1 246	1 132
Muud	5 216	2 519
Kokku mitmesugused tegevuskulud	19 092	20 898

Lisa 11 Tööjõukulud (eurodes)

	2021	2020
Palgakulu	442 079	359 306
Sotsiaalmaksud	153 117	120 841
Puhkusereserv	-2 942	7 205
Kokku tööjõukulud	592 254	487 352
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	23	19

Tööleping: 19 (2020: 15)

Töövõttuleping: 1 (2020:1)

Juhatuse liikme leping ja tööleping: 3 (2020: 3)

Lisa 12 Seotud osapooled (eurodes)

Liikmete arv majandusaasta lõpu seisuga		
	31.12.2021	31.12.2020
Füüsilisest isikust liikmete arv	8	8

OSTETUD	2021	2020
	Kaubad	Kaubad
Tütarettevõtjad	239	4 415
Kokku ostetud	239	4 415

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2021	2020
Arvestatud tasu	75 550	73 918

MTÜ Mondo Nõukogu liikmete tehtud annetused MTÜ Mondole on 340 eurot 2021 aastal (2020 - 130 eurot)

Lisa 13 Sündmused pärast aruandekuupäeva

Mondo MTÜ allkirjastas järgnevad lepingud aastal 2022 (16.05.2022 seisuga):

- 1) "ÜRO matkeprogrammi elluviimine ja rahvusvahelise UNESCO ühendkoolide Eesti võrgustiku töö koordineerimine", Välisministeerium, 10 000 eurot.
- 2) "I am European: Migration stories & Facts for the 21st Century" kaasrahastus (Ukraina ja Afganistani õppereisid-stipendiumid), Nicolas Puech Foundation, 9000 eurot;
- 3) Üldpädevuste, eelistatuna digi- ja roheoskuste arengu toetamine kooskõlas riiklike õppekavadega üldhariduskoolides aastatel 2022-2024 (UNESCO võrgustiku tegevused), Haridus- ja Teadusministeerium, 15000 eurot;
- 4) Global Service Contract - Moderators Workshop and Intercultural Dialogue Workshops, Anna Lindhi Fond, 5600 eurot;
- 5) Transforming digital learning to earning in Kyegegwa District, Enabel, 10488 eurot.
- 6) Ukraina humanitaarabi eraldis, Välisministeerium, 30 000 eurot.

Arengukoostöö reformiga seondult on alates 1.jaanuarist 2022 Eesti Rahvusvahelisele Arengukoostöö Keskusele (EstDev) üle läinud kõik arengukoostöö ja humanitaarabi lõimimisprojektid, sh Mondo käimasolevad projektid.

Seoses 24.veebbruaril alanud Venemaa agressiivse sõjategevusega Ukrainas käivitas Mondo suuremahulised humanitaarabi tegevused. Oleme Ukrainas pidevalt humanitaarabi andnud alates 2014. aastast koostöös organisatsiooniga Vostok SOS. Pikaajaline varasem koostöö võimaldas kiirelt organiseeruda, koguda annetusi ning alustada kiireloomulise humanitaarabi jagamist viis päeva pärast sõja algust. Mondole on alates veebruarist laekunud üle 1.8 miljoni euro annetusi Ukraina toetuseks, millest 1.4 miljonit on kasutatud. Mondo Ukraina kriisitiimis asus tööle kaks osalise koormusega uut töötajat. Mondo osaleb aktiivselt ka Eesti riigi ja OCHA Ukraina humanitaarabi ja sõjapõgenike toetamise koordineerimistegevustes.

28.03.2022 lõppesid Riina Kuusik-Rajasaare volitused Mondo juhatuses. Käimas on uue juhatuse liikme otsingud Fontese abiga. Kuni uue liikme leidmise ja kinnitamiseni juhib Mondot kaheliikmeline juhatus.

Juhtkonna hinnangul ei ole aruande kinnitamise seisuga olulist ebakindlust MTÜ Mondo tegevuse jätkuvuse osas.

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 21.06.2022

MTÜ Mondo (registrikood: 80260583) 01.01.2021 - 31.12.2021 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
DIANA TAMM	Management board member	21.06.2022

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

MTÜ Mondo üldkoosolekule

Arvamus

Oleme auditeerinud MTÜ Mondo (ühing) raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31.12.2021 ning tulemiaruanne, rahavoogude aruannet ja netovara muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnev raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt ühingu finantsseisundit seisuga 31.12.2021 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga”. Me oleme ühingu sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestusekspterte eetikakoodeksiga (Eesti) (sh sõltumatuse standardid), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie vandeauditori aruannet. Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon lahkneb oluliselt raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda.

Juhtkonna kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama ühingu suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas ühingu likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamus. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduuri vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, väärresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamus avaldamiseks ühingu sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust ühingu suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeauditori aruandes tähelepanu raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamus. Meie järeldused põhinevad vandeauditori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada ühingu suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

/digitaalselt allkirjastatud/

Kairi Luigelaht-Teder

Vandeauditori number 546

Audit & Consult OÜ

Auditoortettevõtja tegevusloa number 280

Telliskivi tn 60/1, Tallinn, Harju maakond, 10412

21.06.2022

Audiitorite digitaalallkirjad

MTÜ Mondo (registrikood: 80260583) 01.01.2021 - 31.12.2021 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
KAIRI LUIGELAHT-TEDER	Vandeaudiitor	21.06.2022

Tegevusalad

Tegevusala	EMTAK kood	Põhitegevusala
Muude mujal liigitamata organisatsioonide tegevus	94999	Jah

Sidevahendid

Liik	Sisu
E-posti aadress	mondo@mondo.org.ee
Veebilehe aadress	www.mondo.org.ee